

KI

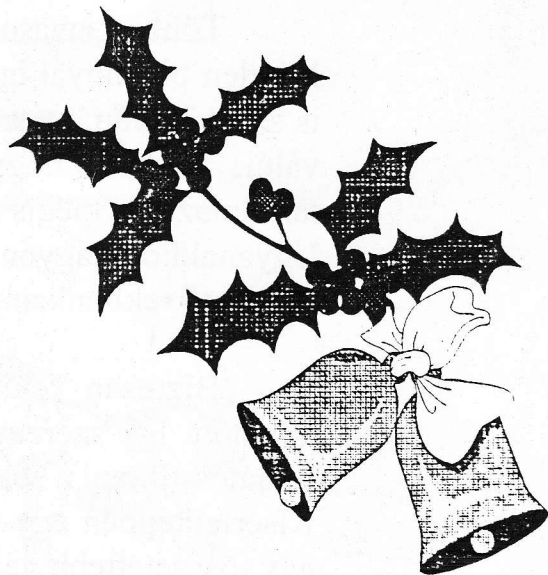
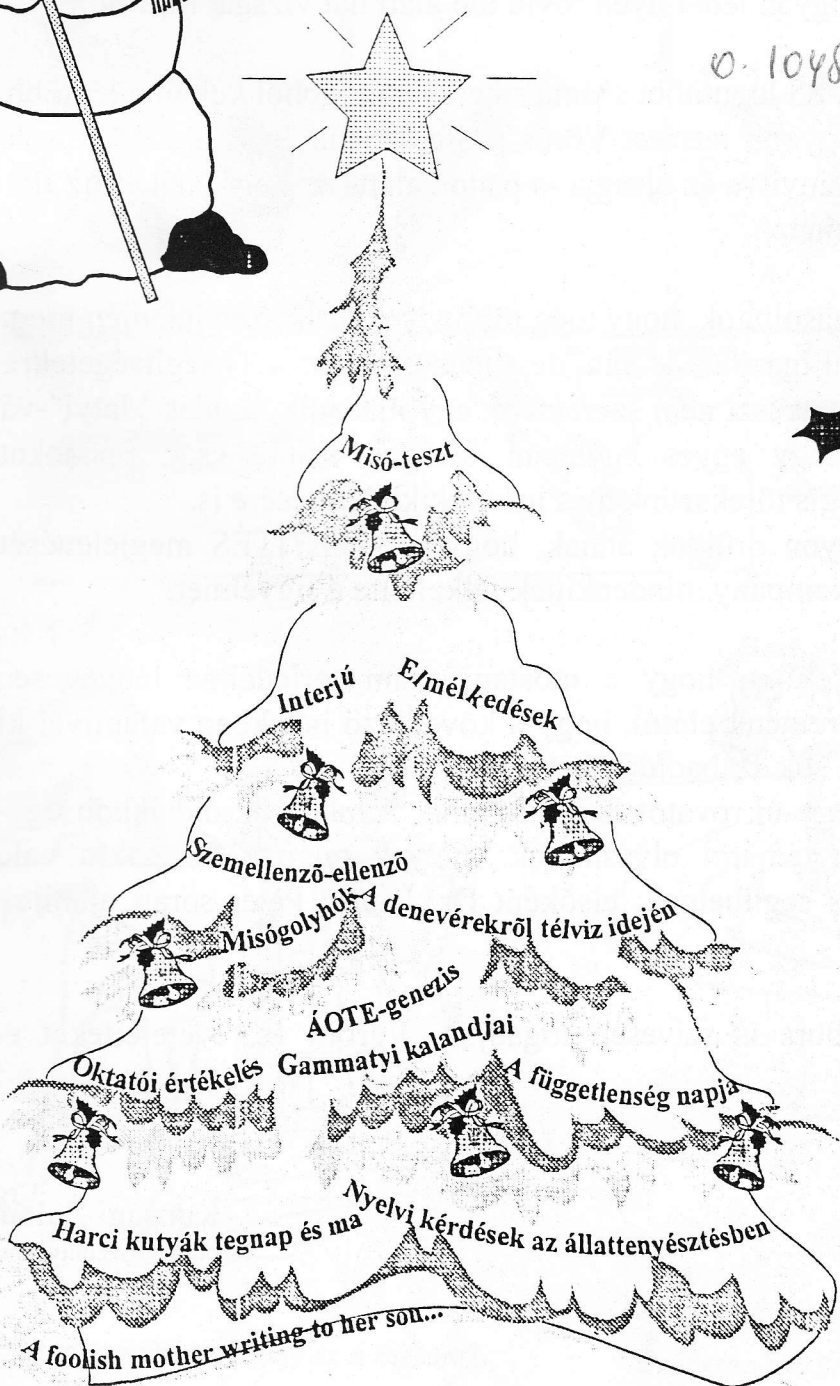
VET

ÍTÁS EXTRA

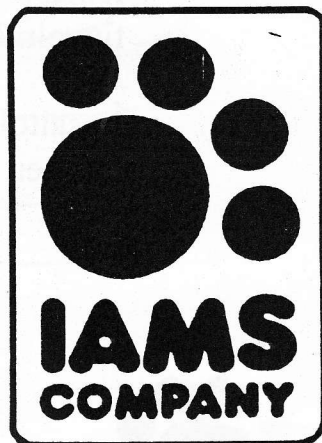


Az állatorvos- és zoológushallgatók hallgatók lapja
II. évf. 6. szám 1996 december - 1997 január

0. 1048



SPONSORED BY:



Kedves olvasóink!



Először is szeretnénk megköszönni, hogy ezekben a fárasztó napokban is megvettétek az újságot. Van, aki most éppen azt gyakorolja, hogy hol lehet a m. supraspinatus, sokan az órai jegyzeteket visszük fénymásolni, és úgy nyugtatjuk magunkat, hogy most már minden információ a rendelkezésünkre áll a tanuláshoz. Többen pedig azon gondolkodnak, hogyan lehet ilyen rövid idő alatt hat vizsgát letenni...

A KIVETÍTÉS legutóbbi száma sikeres volt, ebből kelt el a legtöbb példány. A legnagyobb tetszést Vörös professzor úr írása aratta, de sok hallgatónak volt kinyitva az újságja -a padok alatt- az interjúnál és az IP3 televízió programjánál.

Többen javasoltátok, hogy még több vicc, karikatúra jelenjen meg. Minden biztonnal igazatok is van, de ehhez egyrészt a Ti segítségetekre is szükség van, másrészt nem szeretnénk egy második "Ludas Matyi"-vá válni. Tudom, hogy egyes egyetemi újságok szinte csak poénokat tartalmaznak, mégis törekszünk más igények kielégítésére is. Ugyanakkor nagyon örülünk annak, hogy a KIVETÍTÉS megjelenését bevezető reklámkampány mindenkinek felkeltette a figyelmét.

Biztosan feltűnt, hogy a mostani szám terjedelme lényegesen megnőtt. Így szeretnénk elérni, hogy a következő hetekben valamivel ki tudjátok tölteni a sok szabadidőtöket...

Kísérletképpen egy új rovatot is indítottunk. Azokon az oldalakon egy-egy összetettebb témáról olvashattok, melyek talán a vizsgákra való felkészülésben is segíthetnek: elsőként Dr. Rudas Péter sorait ajánljuk figyelmetekbe.

Írásaitokat továbbra is szívesen fogadjuk. Várom észrevételeiteket e-mail-en is.

Kunsági Zoltán
(zkunsagi@ns.univet.hu)



Hogy van a Tanár Úr?

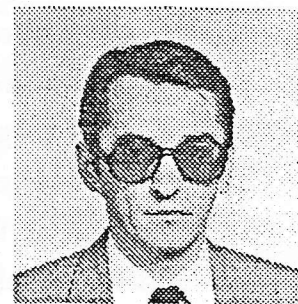
Köszönöm szépen, jól.

Tehát a teljes felépülés megtörtént már.

Az meg, de mihez képest?

Természetesen a betegség előtti állapothoz képest...

Na, de melyikhez képest? A nyár eleji nyavalyám már csak egy utójáték volt. Valamikor régen, kb. három évvel ezelőtt, átestem egy komoly infarktuson, majd egy szívműtéten. Az utóbbi során kidaraboltak egy részt a szívemből, és a hiányt műanyag lappal pótolták. Azóta páncélozott szívem van, emiatt kell egy gyógyszert, a Syncumart szednem, ami a prothrombin szintézisét gátolja. A gyógyszer hatására bennem a normális prothrombin mennyiségnek csak a 20-30 %-a van meg. Így amikor belerúgok valamibe, hatalmas bevérzések keletkeznek. Ezt sikerült produkálnom a nyár elején, amikor is a lábam a duplájára dagadt.



Kezdjük akkor egy kályhás kérdéssel: praktizált-e valaha?

Soha.

Nem is hiányzott?

Valahogy nem. Amikor végeztem, egy évet dolgoztam az Országos Közegészségügyi Intézetben, a toxikológiai osztályon. Utána bevittek katonának, a hadseregben a Központi Katonai Kórház laboratóriumában szolgáltam, vagyis mindig laboratóriumi területen működtem.

Nem hiányzott, hogy állatokkal foglalkozzon?

Különösebben nem.

Akkor biztosan a pedagógiai ambíciók hozták az egyetemre vissza...

Ezt sem mondanám. Inkább az, ami érdekelt, a laboratóriumi diagnosztika. Ennek nem elhanyagolható kapcsolata van a szövettannal.

És jól érzi magát mint tanár?

Igen. Vizsgáztatni viszont utálok, egészen egyszerűen azért, mert fárasztó. Idegesítenek az olyan emberek, akik lassú beszédűek, megfontoltak. Nekem ilyenkor az az érzésem, hogy rövidesen szét fog durranni a hólyagom. Rögtön az jut eszembe, hogy hogyan fogom kibírni amíg befejezi a vizsgáját, amikor ilyen vontatottan, lassan, fárasztóan, idegtépően mondja... A lassú emberekbe bele tudok őrülni.

Egy jó zaftos kis vizsgatörténetet nem tudna elmondani? Vagy ezek teljesen egy síkon mozognak?

A legnagyobb élményem nem vizsgálhoz fűződik. Igen régen, a szóbeli felvételin megjelent egy olyan srác, aki nagyon gyors beszédű volt, erősen hadart. Kérdése a talaj szerkezetéről szólt. Odáig jutott el, hogy a talajban milyen élőlények találhatóak, és ekkor hadarva: "Tele van mikroorganizmussal". Én nem is figyeltem föl rá, csak azt láttam, hogy Kraiss Gábor, a kémia kérdező, majdnem lezuhan a székről. Elméleti vizsgán különösebb bakikat nem lehet hallani, gyakorlati vizsgán azonban előfordulnak elképesztő esetek. Volt pl. egy laoszi fickó, aki a mellékvesét csöves szervként elemezte, vagy volt olyan, aki az ureterre rálőcsölte, hogy bendő.

El szokta olvasni az értékeléseket, amiket a diákok csinálnak?

Persze.

És jelentőséget is tulajdonít nekik?

Igen. Sokan azt mondják, hogy nem foglalkoznak vele. Én azt hiszem, hogy mindenkit érdekel. Véleményem szerint, aki azt állítja, hogy nem tulajdonít jelentőséget az értékelésnek, az hazudik.

Ez végül is egyfajta visszajelzés is...

Így van. Lehet, hogy valaki nem vallja be, de mindenki szeretne bekerülni a legjobbak közé.

Mi a véleménye a diákok hozzáállásáról?

Szerintem nem változott, se pozitív, se negatív irányban. Az az igazság, hogy régebben, amikor kötelező volt az előadások látogatása, és meglepetésszerűen katalógusok voltak - három igazolatlan hiányzás után nem írták alá az indexet - ugyanúgy lógtak, lógtunk az órákról. Legfeljebb voltak beépített ismerősök kórházakban, rendelőkben, akik iparszerűen lopták az igazolásokat. Olyat is ismertem, akinek előrenyomott gyászjelentései voltak. Olyan egyszerű, olcsó gyászjelentések, amelyeken ki van pontozva az elhunyt nevének a helye. A temetkezési intézettől vásárolt egy kötegre valót, majd hétről hétre eltett láb alól egy soron következő nagymamát. A gyászjelentésre rá volt írva - kézzel - hogy mikor és hol lesz a temetés, mikor tartják a gyászmisét... A tanszékvezetőnél vagy a gyakorlatvezetőnél megjelenve szomorú, megtört arccal, és "nagymamám, szegény, meghalt" sóhajjal átnyújtotta a gyászjelentést. Egy idő múlva fogalomává vált a nagymamákat pusztító I.A. neve.

Volt-e saját UV csekkje?

Persze, természetesen, mégpedig élettanból és kórbonctanból. Nekem volt egy szokatlan felkészülési módszerem, nem úgy tanultam, ahogy a többiek. Az évfolyamtársaim háromszor vagy négyszer átvették az anyagot, én mindig csak egyszer, de borzasztóan lassan, lelkiismeretesen. Ennek a módszernek az volt az áldásos következménye, hogy az utolsó 40-60 oldal mindenből kimaradt. A két bukásom során ezekben húztam bele.

Volt-e meghatározó oktatója?

Igen. Először is a későbbi főnököm, Guzsál Ernő, aki egy rendkívül nagy tudású ember volt. Nagyon tiszteltem még Kovács Jenő professzort, akit magunk között "az utolsó Professzor Úrnak" nevezünk. Ő megjelenésében, viselkedésében, stílusában és tudásában, egyszóval mindenben, csodálatos ember volt. A gyógyszertert tanította.

Tanár Úrhoz humán téren melyik terület áll a legközelebb?

Történelem és politika.

Van-e háziállata otthon?

Nincs, mert a nővéremmel közös lakásban lakunk. Ő perverz módon tisztaságmániás és ha találna három szál szőrt, biztosan sírógörcsöt kapna. Van a házunkban két kutya, azokat is borzadállyal nézi, hogy mit művelnek. Pedig amúgy két rendes ebről van szó.

A teljes képhez hozzátartozik, hogy megkérdezzem, mit tart fontosnak egy nőben?

Hát ez egy jó kérdés... Nagyon szép lenne, ha azt mondanám, hogy csak a belső értékeket. Aki férfi létére ezt állítja, az vagy hazudik vagy hülye. Egy nő legyen csinos és természetesen legyenek belső értékei is... pl. legyen okos.

Ha kapna 10 millió forintot, mit csinálna vele?

Szerintem vennék egy önálló lakást.

És egy állatot mellé...?

Mondjuk azt is, mégpedig egy kutyát. A madarakat nem szeretem különösebben, kivéve a papagájt, mert az már olyan ronda, hogy szinte szép. Ugyanígy vagyok a kutyákkal is. A boxer pl. olyan ocsmány, hogy az benne a bájos. Kicsit zavaró ugyan a nyálzása, de ettől eltekintve jól mutatna a társaságomban. Szeretem egyébként a német juhászt és a szálkásszőrű tacskót is.

Úgy hallottuk, hogy a legújabb kutatási területe az igazságügyi orvostan.

Nem, nem egészen így van, csak szőrözök. Olyan bűneseteknél, amelyekben állatszőr is szerepel, a mintákat ideküldik, és én meghatározom, hogy milyen állatfajból származik.

Felmerült mostanában annak eshetősége, hogy az egyetem kiköltözik Üllőre. Mi a véleménye erről?

Én tudom, hogy Üllőre öt percenként indulnak majd a buszok, vonatok, helikopterek, stb... De azért oda naponta kiutazni és onnan naponta visszajönni meglehetősen fárasztó lenne. Tudom azt is, hogy mivel indokolják a költözés szükségességét; a város közepén vagyunk, nagy a fertőzés veszélye, stb. Ilyen alapon azonban az összes kórházat ki kellene telepíteni Budapestről. Azt az állítást, hogy épületeink összeomlófélben vannak, nem tudom megítélni. Azt viszont tudom, hogy tanszékünkön a többség maradni szeretne.

Köszönjük a riportot, jó munkát és egy élménydús vizsgaidőszakot kívánunk!

Egyetemi integráció: szükségszerűség vagy kényszer

Az 1990-ben megindult felsőoktatási szerkezet átalakítási program egyik leghatározottabb törekvése a szétaprózódott egyetemi-főiskolai rendszer integrációjának megvalósítása.

A törekvés lényege a szakegyetemi állapotból a sokszínű, sokkarú intézményi formába történő átmenet megvalósítása, ami egyidejűleg az intézményrendszer gazdaságilag is hatékonyabb működtetéséhez kell hogy vezessen.

Az integráció gondolata tehát abból a szükségszerűségből indul ki, hogy a szellemi kritikus tömeg bővítendő. Ez azt jelenti, hogy sokféle szakterületi kiválóságot tömörítő szellemi közösség jön létre. A fejlődést az elszigetelt szakegyetemi környezetnél tehát sokkal nagyobb intenzitással mozdítja elő a szellemi húzóerőt képviselő integrált intézmény.

Mindezekon túl az integrációt bizonyos törvényi kényszer is övezi, mivel a most megjelent felsőoktatási törvény módosítása 1998. december 31-ével megszünteti az intézmények neveit felsoroló mellékletet. Ráadásul egyetemenként 2000 után csak az intézmény működhetik, amely több tudományterületen és tudományterületenként több tudományágban, valamint több szakon képes és alkalmas az egyetemtől elvárható feladatok ellátására. Így tehát az egyes szakegyetemek - mint az Állatorvostudományi Egyetem - feltétlenül integrációra kényszerülnek.

A mi esetünkben azonban ez a kényszer párosul saját korábbi önkéntes szándékunkkal is, hiszen a Budapesti Egyetemi Szövetség tagjaként évek óta készültünk a Műszaki Egyetem, a Közgazdasági Egyetem és a Kertészeti Egyetemmel való szoros kapcsolat kialakítására.

A legutóbbi napok eseményei ugyanakkor a tervezett szövetségi gondolatot (amely 2000-től a törvényi kötelezettségnek megfelelően kari tagozódású intézménnyé alakítandó) megváltoztatták. A Közgazdaságtudományi Egyetem után ugyanis a Kertészeti Egyetem is kilépett az integráció tervezett formájából. Mindezek ellenére a BME Egyetemi Tanácsa nagy többséggel megszavazta intézményünk kari tagozódású csatlakozását.

A fenti "kiugró" egyetemek példája alapján vajon érdemes e akkor egyetemünknek kari tagozódásban integrálódni?

Meggyőződésem szerint, feltétlenül! Csatlakoznunk kell, mivel ma még saját elhatározásunkból és korábbi terveinknek megfelelően választhatunk magunknak partnert. Minthogy a szövetségi konstrukció esetén is 1998. január 1-jétől visszavonhatatlanul élne a

kari tagozódás kötelezettsége, ezért valójában csak fél esztendővel hozzuk korábbra a tényleges integrációt.

Szakmai szempontból a csatlakozás révén eredeti szándékaink töretlenül valósulnak meg, hiszen a kialakítandó önálló természettudományi kart jelentősen erősíteni tudjuk a zoológiai képzésünk révén, interdiszciplinális szakok indításával pedig vadonátúj képzési területeket célozhatunk meg közösen.

Az állatorvostudományi kar ugyanakkor - a BME valamennyi karához hasonlóan - széles körű kari autonómiát fog élvezni. Ez teljességgel szabadságot biztosít az oktatási rendszerünk sajátosságainak, értékeinek megőrzésében és garantálja a megszerzett anyagi javakkal kapcsolatos önálló gazdálkodást is.

Egyetemünk tehát nem veszti el valódi identitását, hanem a hajdani József Nádor Egyetem történelmi gyökereihez tér vissza, amelynek korábban már szerves tagja volt.

Mit nyerhetnek hallgatóink az integráció révén?

Úgy ítélem meg, hogy igen sokat.

Nyereség lesz ugyanis az intézményi stabilitás, ami az integráció révén biztosítja intézményünk státuszát a törvényben szereplő fenyegető 1998-as és 2000-es dátumokkal szemben. Ebben a stabil környezetben sokkalta kiegyensúlyozottabban fejlődhetik tovább oktatási rendszerünk, mintha az útkeresés bizonytalan átmeneti szakaszát vállalnánk.

A nagy intézmény által felkínált programok sokszínűsége tovább bővítheti hallgatóink határterületek iránti érdeklődésének lehetőségeit.

Az átjárhatóság, az áthallgatás tényleges gyakorlattá válhat, ami határozottan színesíteni fogja a hallgatók számára elérhető lehetőségeket. További előnyt jelenthet a könyvtári bázis, a magas technológiával felszerelt közös laboratóriumi rendszer, illetve a modern és gazdaságosabban működtethető diákjóléti infrastruktúra kialakítása. Mindezek mellett a hallgatói juttatások természetesen továbbra is decentralizáltan kezeltetnek. Diákjaink ugyanakkor egy szellemileg élénkítő heterogén, nagy hallgatói közösség aktív tagjaivá válnak. Hogyan érvényesíthető az integráció előnyei akkor, ha földrajzilag maradunk a saját helyünkön?

Az erre vonatkozó megoldást a BME-vel együtt benyújtott pályázatunk már jól körülhatárolta a magas fejlettségű ún. telematikai rendszer kifejlesztésével, amely gyakorlatban fogja megvalósítani az ún. virtuális campus megszületését. Ez tehát azt jelenti, hogy a közvetlen fizikai egymásmellettségtől függetlenül a különböző oktatási programok, szakmai

lehetőségek az intézmény komplexum valamennyi egysége számára folyamatosan elérhetővé válnak.

Milyen következményeket rejt magában a kari tagozódású csatlakozásunk elutasítása?

Egyetemünk egy rendkívül kiszámíthatatlan, sok bizonytalansággal terhelt sikamlós területre lépne. Országosan ismert ugyanis, hogy egy karú intézményként nem őrizheti meg önállóságát 1998. december 31-től. Ugyancsak ismert, hogy megindult Kaposvárott egy "agresszív" törekvés állatorvosi szak vagy kar ottani alapítására vonatkozóan. Ha tehát egyetemünk az elkövetkezendő 2 évet a társkeresés tétovaságában töltene, nagy mértékben hozzájárulhatna ahhoz, hogy a kaposvári gondolatot támogató politikai erők mindinkább bizonyítottak tűntethessék fel a Kaposvárra költözést, mint az állatorvosképzés jövőjének egyetlen alternatíváját. Fölmerült sokakban, hogy nem kéne-e megvárni az 1998 közepére esedékes választások okozta kormányváltást? Jogállamban élő felelős intézmény semmiképpen nem alapozhatja stratégiai terveit bizonytalan kimenetelű kormányváltásokra. Illuzórikusnak tűnik továbbá az is, hogy bármilyen új kormány a hivatalba lépés első 3 hónapjában azonnal a felsőoktatási törvény módosításával foglalkozna. Márpedig ha ez nem történik meg, akkor 1998. december 31-ével életbe lép a törvény mellékletének megszűnése, ami az önkéntes integrációval önmagukat addig le nem védő intézmények számára a politikai döntéssel létrehozott integrációt fogja eredményezni.

Világosan látni kell tehát, hogy nagy tekintélyű, de kis méretű intézményünk mostani bölcs döntésétől függ az, hogy az elkövetkezendő éveket szellemi és gazdasági stabilitásban vagy bizonytalan remények melletti tétova útkeresésben tölti-e.

Ehhez a döntéshez nem nélkülözhető a hallgatóság támogatása, akiknek józanságában, a jövő tendenciáinak felismerésére képes újító szándékában határozottan bízom.

Frenyó V. László
egyetemi tanár, rektor

Akkreditáció Egyetemünkön

Mintegy két esztendeje - rövidebb szünetektől eltekintve - akkreditációs eljárások folyamatának vagyunk részesei. Időrendben először az Európai Unió eljárása szerinti akkreditáción ment keresztül intézményünk, jelenleg pedig a Magyar Akkreditációs Bizottság folytatja egyetemünk átvilágítását. Ez utóbbi aktualitása indokolja, hogy a Kivetítés olvasóit néhány szempont kiemelésével elsősorban erről tájékoztassam.

Mi a célja az intézményi akkreditációnak?

Már az 1993-ban megszületett felsőoktatási törvény - első ízben a magyar felsőoktatás legújabbkori történetében - rendelkezett arról, hogy a *képzés* és a *tudományos tevékenység* színvonalának folyamatos ellenőrzése és a minősítés elvégzése céljából országos hatáskörű testületet kell létrehozni. Ennek szervezeti és funkcionális felépítése időközben megtörtént, és a törvény 1996-ban történt módosítása már egy működő rendszert szentesít. A *Magyar Akkreditációs Bizottság* (MAB) néven életre hívott testület tagjainak felét (15 fő) a felsőoktatási intézmények, másik felét a tudományos kutatóintézetek és szakmai testületek alkotják.

A MAB rendszeresen, de legalább 8 évenként értékeli az egyes felsőoktatási intézményekben folyó képzés és tudományos tevékenység színvonalát, és ha azt állapítja meg, hogy a képzés színvonala miatt a felsőoktatási intézmény vagy annak szakjai nem felelnek meg a képzési célnak, javaslatot tesz az oklevélkiadási jog gyakorlásának időleges felfüggesztésére vagy a felsőoktatási intézmény megszüntetésére, pótolható hiányosságok esetén pedig a szükséges intézkedések végrehajtásának ellenőrzésére.

Az akkreditációs eljárás tehát intézményi átvilágítást jelent, amelynek végeredménye egy minősítés.

Hogyan folyik le az akkreditációs eljárás?

Egyetemünk 1996 áprilisában kapta meg a MAB elnökétől az akkreditáció lefolytatásáról szóló határozatot. Amikor vállaltuk, hogy intézményünk aláveti magát az eljárásnak, egyben arra is kötelezettséget vállaltunk, hogy három hónapon belül benyújtjuk az alapján véve saját önértékelésünket tartalmazó írásos anyagot. A nem csekély munka elvégzésére 7 tagú ad hoc bizottság alakult, amely a július 5-i határidőre elkészítette a MAB által előírt tartalmi és formai követelményeknek megfelelő *akkreditációs beadványt*. A megközelítőleg ezer oldalnyi terjedelmű anyag lényegében három kötetből áll (rektori kötet, szakleírások kötete, tanszéki kötet), amelyeket számos terjedelmes melléklet egészít ki.

A MAB az egyes intézmények átvilágítására megfelelő személyi összetételű *látogató bizottságot* hoz létre, amelynek tagjai a vizsgált felsőoktatási szakterület legmagasabban kvalifikált szakemberei, akik az értékelés tárgyilagosságának biztosítása érdekében az intézménytől függetlenek. E bizottság tekinti át az akkreditációs beadványt, majd végzi el az intézmény meglátogatását. Ez utóbbira egyetemünkön 1996. november 25-27. között kerül sor. A hozzánk kijelölt 7 tagú bizottság ekkor mindent a helyszínen is megvizsgál, amely döntően azt célozza,

hogyan az írásban benyújtott önértékelés megfelel-e a valóságnak. A fontos egyetemi testületekkel való találkozások mellett minden tanszék meglátogatására is sor kerül.

Az akkreditációs beadvány és a látogatás tapasztalatai alapján bizottsági javaslat születik az *intézmény minősítésére*, amelyet hosszabb egyeztetések és ellenőrzések után a MAB plénuma véglegesít.

Mit tartalmaz egyetemünk akkreditációs beadványa?

Nehéz lenne e keretek között erre a kérdésre kimerítő választ adni, de talán egy címszavas felsorolás is érzékeltetheti, hogy az átvilágítás az *egyetemi élet minden területére* kiterjed. A megválaszolandó kérdések között szerepel az intézményi demokrácia működésének alapelvei, a döntéshozatal mechanizmusai, az oktatói-kutatói követelményrendszer, oktatói létszámkérdések, valamint a hallgató/oktató arány, a tanterv korszerűsítése, a hallgatóság részvétele a szenátus és egyéb egyetemi testületek munkájában, az oktatók hallgatói minősítése, a pályázati rendszer a források megteremtésében, a posztgraduális képzés, hazai és nemzetközi kapcsolatrendszerünk, stb. Pontos adatszolgáltatást kellett készíteniük a tanszékeknek is (amelyek összesítése révén állt elő az un. tanszéki kötet), amely a létszámadatok mellett minden egyes oktató és kutató utolsó 5 évben készített tudományos publikációit, továbbá nyelvismeretét, a tanszék által benyújtott pályázatokat, a tanszéken készült szak- és diákköri dolgozatokat egyaránt felmérte.

Úgy tűnik, hogy egy valóban átfogó képet sikerült felvázolni egyetemünkről, amely nemcsak az akkreditáció lefolytatása miatt és csak a látogató bizottság számára jelentős értékű dokumentum, hanem fontos saját magunknak is, hiszen egyetemünk állapotának pontos felmérését, egyfajta leltárát sikerült összeállítanunk. Ebből pedig - látva erősségeinket és gyengeségeinket - saját magunk is sokat meríthetünk, már a közeljövő tennivalóinak megfogalmazásában is.

Az akkreditáció eredménye

A látogatást követően a bizottság - egy rövid gyors tájékoztatástól eltekintve - hosszabb elemző munka során fogja egyetemünk végleges értékelését elvégezni, amelynek eredményeképpen várhatóan 1997 nyaráig megkapjuk a Magyar Akkreditációs Bizottságtól a hivatalos minősítést. Reményeink szerint valóban jó "osztályzatot", amelyre az Európai Unió égisze alatt (nem tagország lévén önkéntes alapon) elvégzett akkreditáció számunkra nagyon kedvező eredménye is bátorítást adhat.

Dr. Scheiber Pál
rektorhelyettes

Új rovatot indítanánk a Kivetítés-ben, a "szabad gondolatok tárházát". Ezen a helyen bárki, hallgató vagy oktató leírhatná azokat a gondolatait, amik foglalkoztatják és amikről úgy gondolja, hogy másokat is érdekel. Nemcsak humor férhet egy egyetemi lapba, hanem mindaz, ami érdekes - gondolom én. Gondolhatnád, hogy mégis - "hogyan kerül a csizma az asztalra?" - egy eddig főként humort és közhasznú információkat rejtő lapban. Tudod, kellene ilyen csizmák, szerintem, sőt vannak olyan csizmák is, amiket direkt arra készítenek, hogy az asztalra kerüljenek és ott is van a helyük. Ez a rovat egy kísérlet: mit tudunk mi kihozni magunkból.

Személy szerint két gondolatsorral kezdeném, pár mondat a multimédiáról és néhány az öszről, ami többek között az elmúlást juttatta eszembe. Ha gondoldod folytasd te is ezt a rovatot, hiszen, minél változatosabb, annál többekhez szól.

A történet azzal kezdődött, hogy a krumpligomba "megette" Írországot és ez 1845-46-ban olyan éhínséggel járt, hogy 1.6 millió ember meghalt és további 1 millió emigrált Amerikába. Ezzel megindult egy iszonyatos bevándorlási hullám az indiánok földjére, ami 10 évente több, mint 10 millió emberrel növelte a népességet. Az 1880-as évi népszámláláskor 50 milliót számoltak és az adatrögzítést 500 hivatalnok végezte 7 esztendő megfeszített munkájával. Amikor Hermann Holerith találmányát a lyukkártya-rendszerrel működő összámitógépet az 1890-es népszámláláskor először alkalmazták, addig soha nem látott gyorsasággal (43 géppel 4 év alatt) sikerült 62 millió ember adatait rögzíteni. Ekkor debütált a nélkülözhetetlen, áldott-átkozott számítógép, amiből mára a personal computer (pc) lett.

Azóta, persze az egyedi (personalis) adatrögzítés ideje is szűnőben, hiszen már nemzetközi hálózatba kapcsolhatjuk pc-nket, így részesei lehetünk egy hatalmas eszköznek az információáramlásnak. Lehetőségünk van arra, hogy az Internet-en keresztül eddig küzdelmesen megszerezhető, sokszor monopolizált ismereteket gombnyomásra magunkhoz emeljük. Ettől a ponttól egy köztes lépés, egy felhasználási lehetőség mindezek oktatásban való alkalmazása, amit "multimédia oktatásnak" nevezünk.

Elképesztő előnyei vannak a pc-k, videohálózatok használatának az állatorvosképzésben is. A hallgatók időtől és sokszor tértől függetlenül láthatják, hallhatják, érthetik meg és gyakorolhatják a legkülönbözőbb tárgyakat. Azonban, ehelyütt én mégsem az előnyökről szeretnék elmélkedni.

A kétdimenziós vizuális ismeret gyorsan rögzíthető, a felhasználónak nincs szüksége képalkotásra, hiszen megjelenik előtte, "tálcan kínálják, csak lenyelni kell". Ha meggondoljuk, ez a könnyebbség kétélű. Mialatt megjelenik a kép, azalatt sorvad a képzelőerő, az agy nem tornászik, nem szükséges átvitlen gondolkodni, nem kellene szimbólumok, hasonlatok, nem kell máshogyan fogalmazni a "gyengébbek kedvéért", nem kell éreztetni, hangsúlyozni, nem kell "személyes oktatói varázs", gesztikulálás, mókás megjegyzések, csak ülni kell, gombokat nyomogatni és meredni a monitorra.

- A képernyő megöli a képzeletet. - mondhatnánk kissé megváltoztatva Victor Hugo gondolatát, amit: A párizsi Notre Dame c. művében rögzített. "Ez megöli amazt. A könyv megöli az épületet." - mondja Dom Claude főesperes, vagyis "a könyvnyomtatás megöli az építészetet." Mivelhogy, "egészen Guttenbergig az építészet volt a legáltalánosabb írásmód." Victor Hugo hőse a könyvnyomtatás elterjedésével pusztulni látta az építészeti információközlő szerepét. A gondolatot, amit eddig köbe vésvé maradandóra alkottak a könyv lapjain elsilányodni látta. Pedig, hol vagyunk már Guttenbergtől!

A képernyő előtt ülve már lapozni és jegyzetelni sincs szükség, könyvek sem kellenek, mert ahogy ma, úgy holnap és holnapután is leülhetünk pc-nk elé.

A gyors és egyszerű vizualitás egy szintig valóban hatékony. Az ismeret ott pereg a szemünk előtt, majd becsukott szemmel memorizáltan is megjelenik, csak hogy akkor is kétdimenzióban, akkor is a monitor keretein belül forog, majd ülepszik és rögzül úgy, ahogy látszott. Valóban, többségünk "vizuális típus" és a valóságot szemünkkel rögzítjük leggyorsabban. Azonban, ha eltűnődünk azon, hogy mennyire valóság egyáltalán az, amit mi a szemünkkel látunk például virágnak vagy lánynak és nem szubjektív -e a látvány, hiszen "élményinkről nem tudjuk, hogy a világot tükrözik -e, vagy egyszerűen saját fiziológiai berendezésünk kategóriáit" (Johannes Müller, 1801-1858). Ezek alapján felmerülhet, hogy mennyire tükrözi a valóságot az, ami a számítógép által jelenik meg a virágról vagy a lányról. Bár, a vizuális ismeret gyorsan átíródik az emlékezetbe, csak hogy az előbb említett módon vizuális képként, így sok esetben nem konvertálható, nem szintetizálható és nem hasznosítható tudásként. Hiszen a "látás a tapintástól tanul" (George Berkley, 1685-1753) és nem fordítva. Hiába látjuk ha nem tapintottuk, "nem éreztük a bőrünkön" a valóságot. Így aztán, a képbe (látszatba) rakott valóság nem válik ismét azzá, csak látszat marad, ezért az információáramlás gyorsasága hatékonyságának rovására mehet.

A látszat és valóság problémája egy ősi rejtély. A számítógép csak fokozza ezt, azzal, hogy léterhozta a "virtual reality"-t. Akkor látszólagos vagy valóságos, amit kapunk? Nem fából vaskarika ez?

Tudjuk, hogy ma a kétdimenzió sem limitálja valóságérzetünket, hiszen kezünkre, lábunkra, testünkre és fejünkre szerelhetünk számítógéphez kapcsolható gépeket, amik mozgatnak minket és a bőrünket ingerelve, nem hogy háromdimenziós képet szolgáltatnak, de olyan érzetet adnak, mintha meg is tapintanánk az előbb említett virágot vagy lányt. (Én inkább, ha lehet választani, akkor computerektől távol adnék át virágot és érinteném meg a lányt valóságosan és nem látszólagosan, persze, ehhez az kell, hogy a lány is akarja ...)

Még egy megjegyzés: valóban, jó a gyors tanulási lehetőség, csak hogy az igazi tudás értékét nemcsak az ismeretanyag mennyisége szabja meg, hanem a hozzá vezető út is. "... ezért, aki teljes erejéből az Utat követi, azt az Út is befogadja az Útra..." (Lao Ce: Tao Te King 23. vers). Nem gondolom, hogy mindig csak hosszú kínlódás után lépésről lépésre legyünk kényyszerűek ismeretet szerezni, de ha nem vívjuk meg a magunk harcát érte hónapok, évek alatt, akkor elsüllyedhet értéktelenül percek alatt. Gondoljunk csak arra, hogy a vizsgaidőszakban lóhalálában "beemelt" anyagok sokszor 30%-ra zsugorodnak, akár egy jeles vizsga után is néhány nappal.

Mindezek mellett, nagy szükség van a multimédia oktatásra, csak meg kell találnunk a helyét állatorvos-képzésünkben. Kívánatos, hogy olyan szintre emeljük még a klinikai tárgyak esetében is, hogy a hallgatók minél nagyobb számban férhessenek hozzá, hogy szabadon gyakorolhassanak, segítsék magukat a folyamatok jobb megértéséhez, ha csak öt perc idejük van a pc elé leülni. Azonban, nem felejthetjük el, hogy túlzott használata veszélyeket rejt magában, ha kiszorítja a személyes kontaktusokon alapuló oktatást. Ezért erre az esetre is alkalmazható az egyre szélesebb körben alkalmazott kifejezés: "sustainable development" vagyis, hogy a fejlődésnek fenntarthatónak kell lennie, a meglévő értékeket meg kell tudnunk őrizni. A multimédia csak akkor jelent valódi veszélyt, mint akármilyen más gondolat, elv vagy személy, ha kizárólagosságot követel magának.

November

Lehulló falevelek sikolya a rezzenő avar.

A valaha élő lélegző sejtek roskatag, sárga agyagszínű váza mégis szép.

Halottak napján a száradó lombok levelei

- aszott nénikék - között egy-két megkéssett zöld - mint fény az öregember szemében - él.

A tüdejüktől megfosztott már szendergő,
alig élő fák törzsei, ágai tornásznak felfelé -
most igazolják a lehetőséget.

Lassan télbe töpped a táj, csak a váz marad meg - csontja az életnek.

Majd visszatér minden az örök körforgásban.

A forgatag nagy, valós és személytelen.

Ennek a személytelennek mégis személyes részei

itt a porban, télelőn szomorkodunk,

- nekünk fáj az a három lehullott falevél is...

Vajdovich Péter

Samuel A. Fore:

Itt, belül

Elfolytott tűz, mely éget szüntelen,
belül lobog csak; fellobban hirtelen,
égetőn, fájón, kétségbeesetten.
Reménytelen próbál onnan kitörni,
hisz széles falakkal kénytelen birkózni
izzítva azokat, de át soha nem törve,
engem minduntalan kínozva, gyötörve.
Érzem tenni kéne, most amíg még lehet,
amíg ez a tűz ég, forrón, a lelket
kényszerítőn üzve. De érzem, nehéz az
számomra, mit soha nem tettem még. Igaz
a gondolat betölt, de a láng lassan kihuny;
s csak az üresség marad, s fojtó füst a hamun.

Két idegen

Ülnek egymás mellett szótlanul,
Utaznak, míg a város fénye kigyúl
Hidegen, két idegen.

Mentek rózsák s levelck
Ám nem válaszoltak a szemek.
Hidegen, két idegen

Ismerik egymást, de nem értik.
Jégcsap nyúlik szívtől szívig
Hidegen, két idegen.

TM

Samuel A. Fore

Sors

Hulló kis könnyesepp, felsírtam én,
Egy cudar világnak borús egén.
Utaztam sokáig Észak szelén,
s fagytam szép pehellyé zordon telén.
És zuhantam gyakorta; s a tenger színén
magába szívott az ős víz, a Vén --
elültem hát végül formás fenekén
az Óceánnak, a kis vízesepp, Én.

Prof. Dr. Rudas Péter: A compliance kivetítése

A compliance (kompliansz, tágulékonyság) az ereknek olyan alaptulajdonsága, amit egyszerű fizikai fogalmakkal is könnyen leírhatunk, és aminek alapvető szerepe van a normális keringés fenntartásában. A compliance nem más, mint az egységnyi nyomás hatására létrejövő térfogatváltozás ($C = \Delta V / \Delta P$, azaz a tágulékonyság egyenlő a középnyomás - vértérfogat lineáris összefüggés egyenesének meredekségével). Kifejlett állatban a vénák és az artériák compliance értéke nagy állandóságot mutat, csak egészen fiatal egyedekben ill. igen idős állatokban tapasztalhatjuk fiziológias körülmények közötti megváltozását.

Ha az élet nagy részében a compliance állandó, akkor miben áll szabályozó szerepe?

Az alábbi gondolat kísérlettel erre a kérdésre próbálunk választ adni, és ezzel kívánjuk segíteni az elmélyedni kívánó hallgató szigorlati felkészülését.

Tételezzük fel, hogy egy kísérleti állatban a szívet hirtelen megállítjuk.

Első kérdésünk, hogy megáll-e ugyanebben a pillanatban a vér áramlása az erekben?

A válaszunk: nem! A vér áramlása ekkor még nem szűnik meg, mert az artériás rendszerben uralkodó nagyobb nyomás miatt továbbra is vér folyik a vénás rendszerbe. A véráramlás akkor szűnik meg, amikor a vénás oldalra áramló vér nyomása annyira megnövekszik, hogy az egyenlő lesz a csökkenő artériás nyomással. Ez az érték nem nulla, mert a keringésben található vérmennyiség meghatározott térfogatot fenntartva feszíti az erek falát. A nyomás 7 Hgmm-en stabilizálódik. Ez a nyomásérték lesz mérhető mind az artériás, mind pedig a vénás rendszerben. Ezt a nyomást **átlagos (keringési) telítődési nyomásnak** nevezzük. Tehát a szív leállítása után most az aortában és a bal pitvar magasságában is ez a nyomás mérhető (lásd az ábrát is!).

Most indítsuk el a szívet és figyeljük meg mi történik az áramlással és a vérnyomással.

A szív újraindulásakor a szív meghatározott vérmennyiséget felvesz a vénás oldalról és azt továbbítja az artériás oldalra. (egy szív ciklusban ez a lökettérfogatnyi mennyiség). Rövid működés után a vénás oldalon a nyomás ezért lecsökken kb. 3 Hgmm-re, az artériás oldalon viszont kb. 100 Hgmm-re emelkedik. Azt látjuk tehát, hogy ugyanakkora térfogatemelkedés az artériás oldalon, mint amekkora térfogatcsökkenés a meginduló szív hatására a vénás oldalon létrejött, az artériás nyomást kb. huszonöt-ször nagyobb mértékben növelte, mint amennyivel a vénás nyomás csökkent.

Mi ennek a jelenségnek a magyarázata, oka ill. szerepe?

A jelenség **magyarázata**, hogy a vénák tágulékonyasága összemérhetetlenül nagyobb, mint az artériáké. Így a fenti compliance definícióból egyértelműen következik (és a mellékelt ábráról is leolvasható), hogy a térfogat azonos mértékű megváltozása a vénák esetében alig okoz nyomáscsökkenést, míg a közben létrejövő térfogatemelkedés az artériákban sokszoros nyomásnövekedést vált ki. Az artériák és vénák eltérő compliance értékét az ábrán bemutatott két egyenes jelentősen eltérő meredeksége szemlélteti. A compliance - beli különbség morfológiai **oka**, hogy a vénák fala vékonyabb, sokkal kevesebb rugalmas elemet (és kevesebb izomelemet) tartalmaz, mint a megfelelő nagyságú artériák vastag fala.

A nagyvérkör e két fontos "oldalának" **eltérő compliance-a alapvető keringésfiziológiai szerepkülönbséget hoz magával**. A vénás oldal nagyon kis nyomásnövekedés hatására képes igen nagy térfogatot felvenni, s ezért "reservoir" funkciót képes ellátni. Az artériás oldal kis térfogatnövekedésre is nagy nyomásváltozással válaszol: ("ellenállási szakasz") ez azonban biztosítja, hogy a bal szívfél munkája által keringésbe juttatott vérmennyiség a kialakuló magas középnyomás segítségével eljusson a szervekhez a nagyvérkör egész területén. Ha ezen az oldalon is nagy tágulékonyaságú lenne az érrendszer, akkor a vér továbbítása szinte lehetetlen volna, ugyanis az artériák is csak tágulnának és bennük gyűlné fel a keringő vérme nyiség nagy része, ahelyett, hogy továbbítódna.

Kérdésünkre tehát így válaszolhatunk:

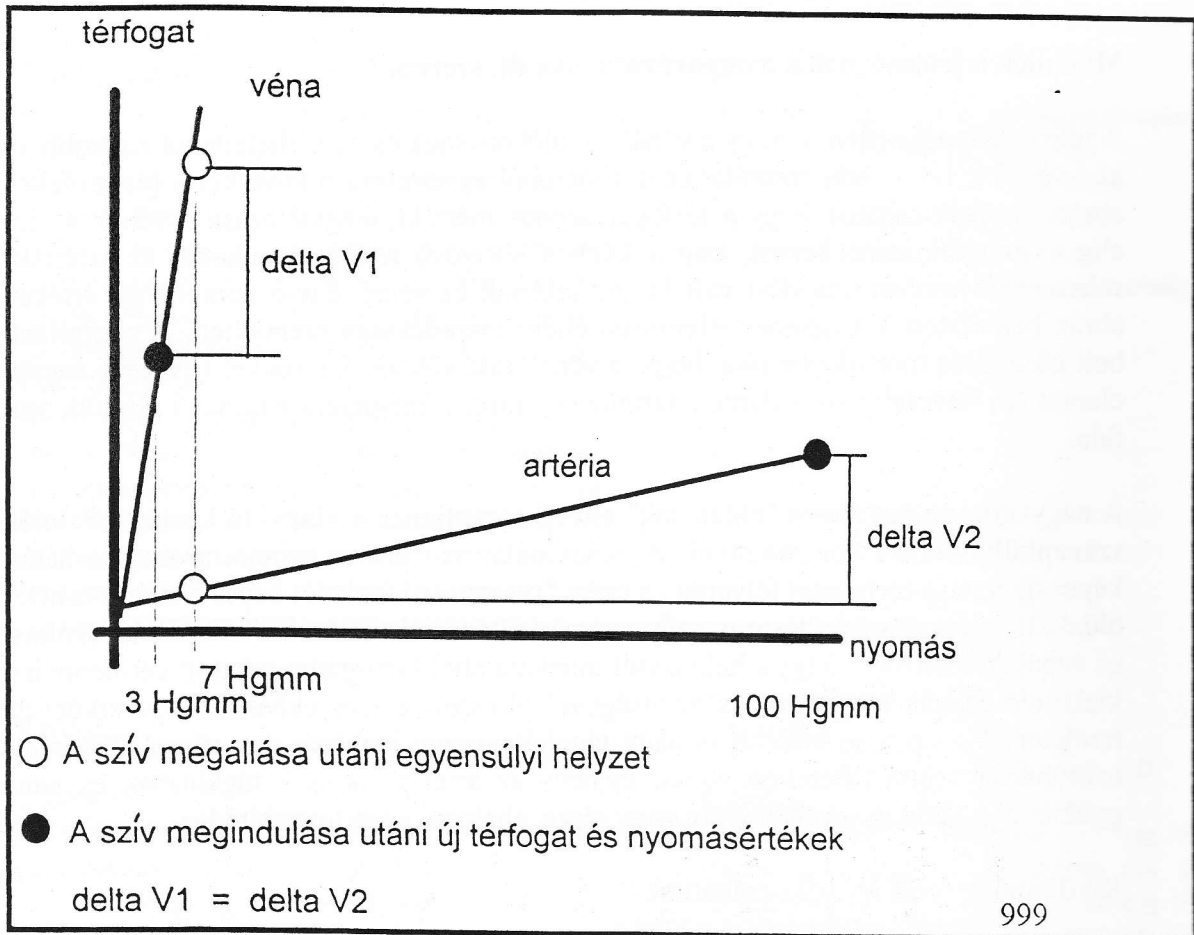
A bal szívfél erőteljes izomzata a kis tágulékonyaságú (nagy rugalmasságú) artériákba fektet energiát, és ez jelentősen hozzájárul a vér továbbításához a nagyvérkörbe. A compliance az élet nagy részében állandó ugyan, de 25-szörös különbség van az artériás és vénás rendszer compliance-a között, ami a vértárolás és vértovábbítás keringésfiziológiai alapja!

Eddig a gondolatkísérlet és most következzen egy további kérdés:

Idősebb korban a compliance csökken (= az erek rugalmassága nő). A compliance csökkenés mértéke sokkal nagyobb, mint az időskori metabolizmus sebeségbeli csökkenés. Ennek eredménye, hogy a keringési rendszer a csökkent compliance mellett közel azonos perfúziót kell, hogy biztosítson. Egyszerűn fogalmazva a perctérfogat, a lökettérfogat, a szívfrekvencia, a középnyomás nem nagyon változhat a közel azonos metabolikus igények miatt.

Mégis, akkor melyik keringésélettani paraméter változik idősebb korban, ami az erek rugalmatlanságának növekedésére (a compliance csökkenésére) enged következtetni?

A helyes választ az érdeklődő (és/vagy szigorlatozni kívánó) hallgatók megtalálhatják a Kemény Armand Multimédia Laboratórium élettani tananyagában.

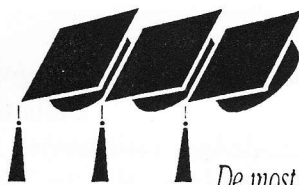


A nyomás - térfogat görbén az artériák és vénák compliance-át szemléltető két egyenesen üres kör jelzi azt a pillanatot, amikor beáll az egyensúly a két rendszer között a szív megállítása után. A vénákban sokkal több vér van, a nyomás azonos (7 Hgmm-es átlagos telítődési nyomáson stagnál). Ha megindítjuk a szívet, akkor ugyanakkora térfogattal csökkenti a szív a vénás térfogatot, mint amennyivel növeli az artériás térfogatot ($\Delta V_1 = \Delta V_2$). A nyomásviszonyok azonban az eltérő compliance miatt drámaian különböznek. Ez biztosítja, hogy az artériák segíthetik a vér továbbítását a periféria felé.

A másodéveseknek sikeres szigorlatot, a felsőbbéveseknek megkönnyebült továbblapozást kíván:

Prof. Dr. Rudas Péter

Búcsú az alma matertől



Nemsokára becsukódnak mögöttünk a kapuk,
s hogyba nem is villognak majd fényképező vakuk
mikor újra erre járunk, de meglehet:
felidézzük a lelkünkben megbújt emlékeket.

De most szépen lépdeljünk át a menzára máris,
ide mindig elkísért, mi éppen aktuális:
úgy láttuk, hogy a sertésbús orrája van vágva,
s a szomszédunk épp egy kutya tibiáját rágja.

Vetünk 1-2 pillantást az alma-máterünkre
(ha van kártyánk, s az őr nem mondja, hogy "nem engedünk be")

★

Felderengő élményeink tárbáza oly tarka
s a mélyéről felbukkan egy Űllő-menti marba.
Aki sokáig keresi az ő petefészket:
aeroszol formájában beteníti képét.

★
Feldereng a parki fák közt egy jól ismert kúria:
itt próbálták elmondani, mi az anatómia.
Láthatók az asztalokon a kiboncolt részek
beleik, tüdő, vesék és a pete-tehát-fészek.
S hiába is guvaszt bárki, a mikroszkóp alatt
csak a vájszeműek látják a bányadt magokat.

★

Fent az égen báránnyfelhők bökdösik a napsugarat
mi meg átszellemült arccal ülepítjük a bélsarat
S belátjuk, hogy valóban egy katarktikus élmény,
mikor lencsénk alatt végra felbukkan egy véglény.

★
S lelki szemeink előtt most feldereng a kórbi
(mély nyomot hagyott, így erről bővebben kell szólni)
itt az ember olyannyira csúfos végét érzi,
hogy a 120 kilós kocát kiscsirkének nézi.
Gyakvezetőnk nevén szólít valakit, s az kezdi
a betegség történetét, okát ismertetni.
Belelendül, gesztikulál, szinte már ő kérdez
- gyakvezetőnk tűri még, de kissé verejtékez:
és így szól: "Fiam! Ez nem újságtíró pálya!"
S kezében megremeg rágott szemüvege szára.

Hallgatózunk egy kicsit a kórház szegletében
(visítások, rőfögések rövid szünetében)
s tudjuk, hogy a jub a száját 4 centire tájtja,
s felkérődzött bolus-út meg 55-ször rágja.

Megtanultunk pereskedni, s tudjuk ezt elnézi
Csajágaröcsögén lakó Mari, s Juli néni,
s megegyezünk közösen, hogy nem lényeges hiba,
hogyha tőgygyulladást mutat egy-két háziliba.

★★★

★
Lassan tovább bandukolva fölbukkan egy terem:
mikrobi és gyógyszer - szinte készen ázott verem
sok az info, az ember még azt sem tudja, practice,
hogy e sok-sok baci, s úrus hogy megy majd a fejibe.
S kiderült, hogy a tabletta lapos vagy ovális,
s a végbélkúp beadása mégsem per orális.

Amikor most kilépünk, még igen frissen élnek
mindnyájunkban ezek és még egyéb más emlékek.
Ki tudja, hogy minket merre vezet el a sorsunk
de talán majd emlékeznek, MI milyenek voltunk.

★

Halmay Dóra

Nyelvi kérdések az állattenyésztésben

1. mottó. "A szaknyelv ... élő, organikus képződmény, amiből következik, hogy egy nómenklatúrai reform mégoly racionálisnak tűnő javaslatait sem lehet mindenki számára kötelezően előírni.
(Kassai T.: Magyar Állatorvosok Lapja, 1990/3.)

2. mottó. "... a nyelvművelő szemléletnek is meg kell változnia. Az engedékeny, a jó szándékban bízó, tanácsadásra szorítókozó nyelvművelés hatrástalanak bizonyult, ahogy nem lehet hársfateával leküzdeni a tüdővést. A nyelvrontás ugyanis a nyelv működésébe történt sorozatos beavatkozás eredménye. A nyelv nem *romlik*, hanem *rontják*. Szándéktalanul talán, esetenként jóhiszeműen, de mindig emberi beavatkozással. Ez ellen csak hasonló méretű és hatású javító beavatkozás használhat.
(Láng G.: Iskolakultúra – Társadalomtudomány, 1991/4.)

3. mottó. HALVE FERKSNER I LET SUKKERLAGE
FELEZETT ÖSZIBARACK
SZIRUPBAN/GÖRÖG

Ingredienser: Ferskner, vand, sukker

Összetétel: Öszibarack, Viz, Cukor

Nettovægt: Töltösúly: 850 g

Drænet vægt: Töltő tömeg: 480 g

Produktionsdato: Se dâsens

Gyártási idő: A doboz tetején

Mindst holdbar til og med: 1995

Eltarthatóság: 1995 végéig

Fremstillet i Grækenland af / Gyártja

(Görögország): PR. PAVLIDES S.A.

Importeret af / importálja és forgalmazza:

Topp Group Foreign Trade Company Ltd.

Budapest

Az MTA Állattenyésztési és Takarmányozási Tudományos Bizottsága 1995 áprilisában két nyelvi kérdésben foglalt állást.

Az első az állatfajták nevének helyesírását szabályozza, s ehhez segítségül hívta az MTA Magyar Nyelvi Bizottságát. Ez esetben két szakma összefogására volt szükség, hogy megszülessen az eredmény, amely minden bizonnyal örömeire szolgál a szakmai igényességgel bíró oktatóknak, gyakorlati tenyésztőknek, állatorvosoknak, kutatóknak, igazgatási és felügyeleti feladatot ellátó kollégáknak, újságíróknak.

Míg az első kérdés több száz vagy inkább több ezer szó írásmódját érinti, a második csupán egy döntésre vonatkozik: kívánunk-e külön kifejezést használni arra, hogy az állat *milyen nehéz*, és arra, hogy *milyen terjedelmes*? E döntés az állat súlyát és tömegét kifejező fogalomra, illetve szakkifejezésre vonatkozik, mely szerint az Állattenyésztési és Takarmányozási Tudományos Bizottság ezek hagyományos, köznyelvi, de az SI terminológiájával nem egyező használatát tartja helyesnek, illetve kéri az arra való visszatérést. Ha az első állásfoglalás realizálásához egy másik akadémiai tudományos bizottsággal való összefogásra volt szükség, a második esetben nehezebb a helyzet, mert azokat a szakembereket, kollégákat kell összefogni, akik már beletörődtek abba, hogy a szaknyelv szegényebb lett egy szakkifejezéssel. Ha szabad e folyóirat hasábjain nem szakmai fejtegetésekbe bocsájtkozni, úgy azt kell mondani: e kívánalom megvalósítása nem szakmai, hanem politikai ügy, hiszen valójában a polgári engedetlenség fogalomkörébe tartozik. Ilyen értelemben pedig csak széleskörű összefogással s nyelvünk iránt érzett szeretettel érünk el eredményt. De ezt diktálja az érdekünk is: ha igaz az, hogy a szakember számára a nyelv munkaeszköz, akkor ezt az eszközt nem szabad gyöngíteni, az eszköztárat egyetlen szóval sem szabad csökkenteni.

Ez volt az az elv, amely alapján az Állattenyésztési és Takarmányozási Bizottság meghozta döntését, de ennek okát szükségesnek tartjuk kissé bővebben megmagyarázni.

Fizikai értelemben: a súly az az erő, amellyel a Föld a testeket vonzza, de a közéletben a súlyt a testek tömegének mérésére használják; a tömeg valamely test anyagának összessége, de ugyanazon a helyen a test tömege arányos a súlyával. Előre kell bocsájtani, hogy a bizottság nem a fizikai törvényeket kívánja megcáfolni, mégcsak nem is az SI-t óhajtja kifogásolni, netán elvetni, hanem csupán nem tartja szükségesnek az állatok súlyának különbségtételét a gravitáció függvényében, vagyis elhanyagolhatónak tartja a szélességi körönkénti súlynövekedést az egyenlítőtlől a sarkokig; legalábbis az ilyen mértékű pontossággal szerzett hasznot nem tartja arányosnak a szaknyelv mégoly csekély mértékű elszegényedésével; csupán az állattenyésztés-tudomány szaknyelvét kívánja megvédeni az eróziótól, amennyiben kiáll amellett, hogy területének szakkifejezéseit az eredeti értelmükben kell használni.

Hogy lássuk, **a tenyésztői szaknyelvben** mit is takar e két kifejezés, néhány példával megvilágítjuk, hogy szakíróink hagyományosan milyen értelemben használták a súly és a tömeg szót. HANKÓ (1954) a szimmentáli marhával kapcsolatban: "A test tömege közép magas, széles, mély és dongás. A tehének súlya ... középértékben 650 kg." NAGY és PAP (1957): "Két erős bivalyökör (fejenként 650-700 kg-os élő súlyban) ... a szekér súlyán kívül 16-18 mázsás terület különös megerőltetés nélkül szállít ... Általában ... a nagyobb testtömeeggel az igásállat nagyobb erőt tud a járomba fektetni. Éppen ezért a nemesítés során a bivaly testtömegének bizonyos növelésére is törekedni kell, mert így a tejhozam érintése nélkül sikerülhet kedvezőbb vágósúlyokat is elérni". ÓCSAG (1960) szerint: "A mezőhegyesi félvér ... igen tömegessé fejlődött. Nagy testtömege, szilárd, nagytömegű csontozata pedig alkalmassá teszi a mezőgazdasági munkára. Súlya 540 kg. A magyar ló tömegének javítására hivatott fajta". KELEMÉRI (1967) a relatív tejtermeléssel kapcsolatban megállapítja, hogy "az élő súly a tehen

testtömegének nem mindig hű kifejezője", ami azért lényeges, mert valójában nem a kis élő súlyú (sovány, üres gyomru, nem vemhes), hanem a kis élő tömegű állat termel gazdaságosabban. HORN és DOHY (1970) a szarvasmarha optimális testtömegét, illetve testnagyságát a következő adatokkal jellemzi: marmagasság, övméret, élő súly. Közlik a "testtömeg indexét" is, melyet úgy számítunk ki, hogy az övméret százszorosát osztjuk a marmagassággal. Ugyanezen az oldalon: "A testsúly megállapítása. Az élő súly megállapítására minden olyan mérleg alkalmas, amelynek mérőlapjára az állat nyugodtan ráállhat". A fenti idézeteket a mai hivatalos szóhasználatnál képtelenség értelmezni és megértetni. (Az erdészeti szakirodalomban például a tömeggyarapodás az erdő növekedését jelenti tömör köbméterekben kifejezve.)

Hogyan **agitál** ezek után a MÉM INFORMÁCIÓS KÖZPONTJA 1979-ben? *"Ha ... egyes szakemberek ellene vannak valamelyik SI-egység használatának, ezzel a többi országot nem tudják visszatartani a bevezetéstől; hosszú távon önmagukat, vagy hazai szakterületüket szigetelik el a technikai fejlődéstől és a világpiactól. A fejlett országok többsége határozott intézkedéseket tett a bevezetésre, összhangban a nemzetközi szervezetek (KGST, EGK) határozataival."* Mint cseppben a tenger mutatkozik meg itt egy szó történetében emberi mentalitásunk: könnyen elhiszük, hogy igazán újat, jobbat, "korszerűbbet" a régi "elavult" értékek szétrombolásával teremthetünk, hogy aztán ezeket "unokáink se láthassák". Ne láthassák, hogy ne legyen módjuk eldönteni, ők mit választanak. Esetünkben a Minisztertanács hitt, mert hinni akart a szaktanácsadóinak, mi pedig elhittük a Minisztertanácsnak, hogy csak akkor nem szigeteljük el magunkat a világpiactól (csak úgy csatlakozhatunk Európához – mondanánk ma), ha elfogadjuk az új mértékrendszert.

Az **egy másik kérdés**, hogy megnézheti magát az Amerikai Egyesült Államok, amiért nem alkalmazkodott a mi rendszerünkhöz, és még mindig fontban méri a súlyt és mérőerdőben a távolságot – köztünk és közte. Mi döntöttünk a tizedes rendszer mellett, majd fölzárkóznak hozzánk, ha eljön az ideje. Az is más kérdés, hogy az ember könnyebben számol mázsában és dekában, mint tonnában és grammban, mert ezek kívül esnek érzékelésünk határain: egy tonnát nem tudunk megmozdítani, egy grammot nem érzünk meg a tenyerünkben. Lelkünk rajta, hogy megfosztottuk unokáinkat a természetes érzékelés élményétől: higgyenek ők csak a mérlegnek, a műszernek.

A kérdéses szakkifejezéshez és az **állattenyésztés szakterületéhez** visszatérve megállapíthatjuk, mindnyájan elhittük, hogy ami történt: fátum. S ha már a sors így hozta, miért ne legyünk mi a nyelvújítók, s miért ne legyünk könnyen nyelvújítók, hiszen itt van kéznél egy kifejezésünk, amelyet úgysem definiált soha senki, egyszerűen csak használtuk szaknyelvünk színesebbé tétele érdekében. Ez volt a *tömeg*, az élő tömeg, az állatok tömeges mivolta, megjelenése. Írhattunk volna helyette többek között méretereset, nagyot, terjedelmeset, szivacsosat, még esetleg súlyosat is. Követve azonban "állami vezetésünk" útmutatását, és híven technokrata szaktanácsadóinak, föláladoztuk e szavunkat, és megalkottuk az élő tömeget, a testtömeget, az élő tömeggyarapodást, sőt élő testtömeggyarapodást és társait. Bizonyára beleborzongtunk vagy a kellemetlen érzésbe, hogy kénytelenek vagyunk ezeket leírni, vagy a büszkeségbe, hogy mi vagyunk az elsők, akik valamilyen összefüggésben először leírhatták ezt a szót: mindannyiszor újra megölve nemcsak a betiltott *súlyt*, hanem a régi értelmű, méretességet kifejező *tömeget* is. Vagy mint lektor átjavíthatunk – mert ez volt a kötelességünk – kollégánk, tanítványunk írásában a súlyt tömegre, aki hamarosan beletörődött abba, hogy a lektor úgymint átjavítja, tehát meg sem kísérelte a súly szót használni.

Folytatva az idézeteket, nézzük meg ezek után, hogy főhatóságunk milyen példamutató módon szorgálja az új rendszert, miközben a szükségesnek vélt mértékben példát nyújt a szép magyar nyelv használatára is a következő kiragadott mondatokban (FM BIOLÓGIAI ALAPOK FŐOSZTÁLYA, 1992). "A nemzetközi baromfihús piacon egyre inkább fokozódott a kereslet a pulykahús iránt, mint tovább feldolgozásra alkalmas hús alapanyag iránt, a kereskedelemben félkész és konyhakész állapotban megjelenő termékre. Kereskedelmi igény szerint meghatározó a grill tömeg és ezen belül a csont és bőr nélküli mell és felső comb tömeg. Ilyen elvárások miatt gigant pulyka aránya az elmúlt években a 72 %-ot is elérte hazánkban. ... A legfontosabb értékmérőkben (grill tömeg, csak mell bőr és csont nélküli tömege) kb 50 %-os javulást értek el a tenyésztők, a vágási kitermelésben (grill tömeg az élő tömeg %-ban 5-10 %-os). Az értékes húsrészek aránya az élőtömeg %-ban is 5% körüli értékkel kedvezőbb." A következő példa egy volt nyugati (tehát fejlett) ország kiadványából való. Szakkifejezések a rostocki Wilhelm Pieck Egyetemen készült dologzatból (BAUMGARTL, 1986): *Schlächthofmasse, Einstallungsmasse, Lebendmasseentwicklung, Lebendmassezunahme* (vagyis: vágótömeg, hizóbaállítási tömeg, élőtömeg-növekedés, élőtömeg-gyarapodás). A következő példa egy még mindig létező, sőt az előbbi országot is magába foglaló országból való. A Bajor Állami Állattenyésztési Intézet kiadványában (JAHRESBERICHT, 1994) a következő kifejezések olvashatók: *Einstellgewicht, Stallendgewicht, Körpergewicht; Eigewicht, Eimasse* (vagyis: beállítási súly, végsúly, testsúly; tojássúly, tojástömeg: ez utóbbi az egy tojóciklus alatt tojt tojások összsúlyát jelenti a német baromfitenyésztők körében). A négy nyelvű svájci bikakatalógus (KSW SCHWITZERLAND, 1992) a következő kifejezéseket használja: *Gewicht, Entwöhnungsgewicht, 12 Monate Gewicht; Poids, Poids au sevrage, Poids à 12 mois; Peso, Peso al disavezamento, Peso al 12 mesi; Peso, Peso al sevrage, Peso al 12 meses* (vagyis: súly, választási súly, 12 hónapos súly). A Bulletin de l'Élevage français című állattenyésztési szakfolyóirat (1984/N°17) az északardenni lóról a következőt írja: "le poids adulte de 1000 kg pour les mâles" (vagyis: a kifejlett mén súlya 1000 kg. A FAO folyóiratában (ANIMAL GENETIC RESOURCES INFORMATION, 1992) a következő kifejezések olvashatók: *Mature weight, kg; Birth weight, kg* (vagyis: kifejlettkori súly, kg; születési súly, kg). A nemzetközi hírnevű baromfitenyésztő, CRAWFORD 1990-ben megjelent, és Hollandiában, Angliában, az USA-ban és Japánban kiadott könyvében a következő kifejezéseket használja: *body weight, egg weight, eight-week weight* (vagyis: testsúly, tojássúly, nyolchetes súly). Az Állattenyésztés és Takarmányozás című magyarországi szakfolyóiratban JAKSA (1994) a sertések értékmérő tulajdonságaival kapcsolatosan a következő kifejezéseket használja: *élősúly, súlyfelvétel, súlygyarapodás, a színhús súlya, a bal fél hideg súlya, az értekes húsrész súlya* (vagyis: nagyszerű érzés, hogy ezt már nem fordításból, hanem eredetiben idézhetjük).

E néhány, de a valóságot hűen tükröző példa elolvasásával könnyebben dönthetjük el, hogy melyik szó használata esetén "szigeteljük el magunkat igazán a fejlett országoktól".

Ezek után az MTA Állattenyésztési és Takarmányozási Tudományos Bizottsága nevében kérünk minden állattenyésztőt, állatorvost, állattenyésztési és állatorvosi szakíró, és minden egyetemi hallgatót, hogy érezze szívügyének – a maga helyén – egy szó megőrzését is nyelvünkben mert ez akkor sem elveszett ügy, ha időközben számos szakkönyv és tankönyv az előírt szóhasználattal élt. Ezt azzal a tudattal kell tennünk, hogy áldozatot hozunk az utódainkért: az is, aki ebben nehezen ért egyet, de az is aki segít meggyőzni a nehezen egyet értőket.

Szakirodalom:

1. Animal Genetic Resources Information. United Nations Environment Programme, Food and Agriculture Organization of the United Nations. Rome, Roma 1992/10.
2. Baumgartl, M.: Ergebnisse der Prüfung von Fleischrindbullen aus der Kombinationskreuzung auf ihre Eignung zur Masthybridproduktion. Inaugural-Diss. Wilhelm-Pieck-Universität Rostock, 1986.
3. Bayerische Landesanstalt für Tierzucht, Grub. Jahresbericht, 1994.
4. Bulletin de l'Élevage Français. L'Élevage. 1984. No 17.
5. Crawford, R. D.: Poultry Breeding and Genetics. Elsevier. Amsterdam-Oxford-New York-Tokyo. 1990.
6. FM Biológiai Alapok Fejlesztési Főosztálya: A hazai genetikai alapok és fejlesztésük iránya. III. Állattenyésztés. 1992.
7. Hankó B.: A magyar háziállatok története ősidőktől maig. Művelt Nép Könyvkiadó. Budapest, 1954.
8. Horn A., Dohy J.: A világ szervasmarhafajtái, értékesülésük és nemesítésük. Mezőgazdasági Kiadó Budapest, 1970.
9. Jaksa Emilia: Az eltérő intenzitású takarmányozás hatása a sertések teljesítményére. Állattenyésztés és Takarmányozás. 1994. 43. 4.
10. Keleméri G.: A tehén élősúlya, relatív és abszolút tejtermelése közötti korrelációk vizsgálata. Diákköri dolgozat. Témavezető: Dohy J. Állatorvostud. Egyetem. Tanszékvez.: Horn A. Budapest, 1967.
11. KSV Switzerland. Livestock, Semen, Embryos. The official and leading company for the swiss export. 1992.
12. MÉM Információs Központja: Tájékoztató a mértékegységek használatáról. Budapest, 1979.
13. Nagy M., Pap I.: Bivalytenyésztés. Mezőgazdasági és Erdészeti Állami Könyvkiadó. Bukarest, 1957.
14. Ócsag I.: Lőtenyésztés. In: Állattenyésztési enciklopédia. Szerk.: Horn A. Mezőgazdasági Kiadó. Budapest, 1960.

SZEMELLENZŐ-ELLENZŐ

A Szörny ébredése

Elbújtam, mert féltem. Anyám azt mondta, hogy él valahol az erdőben egy szörny. Egy szörnyű lény, akitől mindenki fél. Másnap eltűnt. Reggel felébredtem, és sehol sem volt. Reszketve kerestem menedéket, és nem mertem kimozdulni onnan. Mindig csak akkor, mikor világos volt. Csak akkor. És csak enni. Egyszer arra gondoltam, hogy ha nem eszem, akkor olyan sovány leszek, hogy a szörny nem akar majd megenni. De nem bírtam ki. Ennem kellett. Kimerészkedtem, gyorsan összekapkodtam némi ételmezt, aztán gyorsan vissza az odúba. Egyre távolabb kellett mennem, hogy elég ennivalót találjak. Minél távolabb mentem, annál jobban rettegettem, hogy egyszer csak feltűnik Ő. De nem történt semmi. Egyre bátrabb lettem, egyszer már az is előfordult, hogy sötétedés után értem vissza biztonságos rejtekhelyemhez. Aztán egy szép napon, történt valami, ami azt súgta, hogy meg kell változnom.

Kényelmesen sétáltam az egyik széles ösvényen, mikor egy faág reccsenését hallottam magam mögött. Belémnyilallt a felismerés: túl elővigyázatlan voltam, el fog kapni a szörny. Rémülten rohanni kezdtem, néha hátra-hátra pillantva, hogy lehagytam-e már üldözőmet. Az egyik kanyar előtt túl későn néztem előre, és nem tudtam kitérni egy széles fa elől. Egy pillanatra elvesztettem az eszméletet, de amikor magamhoz tértem, csak arra tudtam gondolni, hogy hogyan fogom behozni az idővesztéséget, így fejvesztetten rohantam tovább. Végre elértem a menedéket adó üregemet, és kimerülten rogytam le a földre. Izgatottan füleltem, de szerencsére nem hallottam semmit. Aznap már nem mertem kimozdulni. Másnap azonban az éhség arra kényszerített, hogy lassan, lépésről lépésre, de kimenjek ételmezt keresni. Ekkor láttam meg a fát. Kidőlve feküdt a kanyar előtt. A fában egy kis horpadás látszott, és úgy feküdt ott, mintha egy nagy vihar döntötte volna ki. Álmélkodva jártam körül, és hirtelen eszembe jutott tegnapi riadt menekülésem egy pillanata: teljes erővel belerohantam egy fába. Ebbe a fába! Ilyen erős vagyok! Akkor lehet, hogy a szörny nem mer megtámadni? Egyszer csak ezen törtem a fejem. Később úgy gondoltam, kipróbálom, tényleg erős vagyok-e. Akármilyen került elé, megpróbáltam legyőzni. Ha elsőre nem sikerült, addig próbáltam, amíg meg nem tudtam tenni. Egy idő után úgy éreztem, nincs, ami ellenálljon nekem. Nem bújkálok tovább! Le a szörnyrel! Elindultam, hogy megkeressem. Kutattam, barangoltam, de nem találtam semmit. A szörny mintha soha nem is létezett volna. Aztán egy reggel, egy kiadós alvás után tovább akartam indulni, idegen, furcsa, mégis valahogy ismerős illat csapott az orromba. Halkan elindultam a szag felé. Úgy gondoltam, ha a szörny az, meg kell lepnem. Óvatosan dugtam ki a fejem egy fa mögül. Egy kis, szőrös izét láttam, amint éppen a fűvet rágcsálta. Úgy gondoltam, hogy egy ilyen kis valami nem lehet a szörny. Ezért bátran kiléptem a fedezékemből, és elindultam felé. Hirtelen, talán megérezte jelenléteket, hátrapillantott, és ekkor megláttam a szemét, és mindent megértettem.

Megöltem, és megettem. Minden porcikáját. Nem akartam, hogy akár csak egy szőröcsomó is maradjon utána. Nem akartam, hogy akármilyen emlékeztessen rá. Emlékeztessen Arra. Amit a szemében láttam. Megöltem, mert a Szörny ott volt. Ott a szemében. Ő tudta, hogy ki a Szörny.

1993.LX.18. Nagy Attila László (IV.évfolyam)

SZEMELLENZŐ-ELLENZŐ

Az ébredés

Lassan felébredtem. Szépen, nyugodtan, ahogy elaludtam. Nem tudom, mi ébresztett fel, de nem is érdekel. Új világot ismertem meg. Sötét volt. Mellettem feküdt, hallottam egyenletes, finom szuszogását. Tudtam, jól alszik. Nyugodt volt. Éreztem teste melegét, és szinte érezni véltem szíve minden egyes dobbanását. Azét a szívét, amely csak értem dobog. Szeret engem! Ez a tudat most, nem tudom hogyan és miért, de sokkal nagyobb erővel tört rám. Talán az, hogy most, amikor alszik sem húzódik el tőlem, mutatja, hogy a lelke legmélyén is én vagyok a társa. A vágyaiban, az álmaiban, nem csak a valóságban. Ez az, ami most olyan nagy boldogsággal tölt el. Hirtelen megriadok. Megmozdult. Megrémülök mozdulatára, de a következő pillanatban igazolni látom az előbbi boldogságomat, és ez még nagyobb örömmel tölt el: átfordult a másik oldalára, és eközben védelmezően, védelemkérően nyakam köré fonta karját. Most már nem csak érezni vélem, hanem érzem is szívdobbanásait. Meleg lehellete puha simogatás a nyakamon. Keze puhán és gyengéden átölel. Megfogom a kezét, és édes álomba merülök. Hozzá.

Lassan felébredék...

1992.XII.27. Nagy Attila László

Virágének, avagy séta a szerelem kertjében

Az orchidea:

A trópusok csillagfényes éjszakáinak, az édes illatoknak és titkos bűnöknek tudója Ő. Egzotikus, erotikus, izgató. Illata csábító, formája kecses... az éjszaka virága.

A vörös rózsza:

Meleg nyári este nyílt ki, és vak kertész keze törte le. Ő a tiszta, az őszinte szerelem virága.

A sivatagi kaktusz:

Emléke örök. Ő maga a pillanat gyermeke. Egyszer nyílik, elvakít, majd összezárul. Újra bimbó lesz, de körülötte a vágy illata leng.

A havasi gyopár

Hideg bércek virága Ő. Bámulhatod, megérintheted, de a tiéd nem lesz.

1994.VI.14. Nagy Attila László

SZEMELLENZŐ-ELLENZŐ

Szemtől-szemben

Ott állt velem szemben egyedül, kihívón; vonásait az arcán -előmlő kéjes, gonosz vigyor húzta össze groteszk torzképpé. Mélyen ülő, pokolian csillogó szemeiben eszelős tűz lobogott: a bármi áron való ártani vágyás izzott a szörnyű drágakövekben. Kérdőn felvonta jobb szemöldökét: most hogyan tovább? Mit teszel most, hogy szembe-kerültünk és senki nem áll közöttünk, aki megóv tőlem és engem tőled megvéd? Mered-e most, elég erős vagy-e hozzá?

Nem szólt, csak nézett merőn, tekintetét az enyémbé mélyesztve. Iszonytató érzés volt. Emberfeletti erővel leküzdöttem a rajtam túlnőni igyekvő pánikot és a feltörő hányingert, ami a felőle áradó rothadó uresség érzetére bennem támadt.

És ekkor valami megmoccan bennem. Hagytam, hadd másszon elő tudatom fényére, mint föld mélyén rejtőző kicsiny féreg, s nőjön, szakadjon régi bőre és változzék pillangóvá. És amikor végre szárnyat bontott és szabadon kiröppent elmémbe a gondolat, tágra nyílt szemem a megdöbbentő felismeréstől, amely ragyogó üstökösként világította be lelkem eddig ismeretlen zugait. Rájöttem végre, kivel állok szemben. Nem féltem többé.

Kitátott számon pusztító orkánként robbant elő az addig bensőmbé szorult lélegzetem, és a mély regiszterektől a sivító magasságokig rikoltásomtól megremegett ő is. Kezem biztos fogást talált az izzadtságtól izamos palackon, amit egyetlennel lendülettel a tükör közepébe vágtam.

...Szilánkok borítottak be, de a megkönnyebbüléstől elgyengült térdeimre rogyva még soká lihegtem veritékezve az üvegcserepek közt. Megláttam hát, megismertem és legyőztem saját démonomat.

Többé soha nem találkoztunk.

Samuel A. Fore (*hallgatótársunk szerzői álneve - szerk. -*)

KOLLÉGIUM-FIGYELŐ

DIÁK BIZOTTSÁG

E riporttal szeretném bemutatni, a kollégiumi élet irányításában nagyon fontos szerepet játszó jelenlegi DB tagjait, munkáját és tapasztalatait. A DB-t Szabó János (titkár), Tőkés Levente (pénzügyi felelős), Vágó László (sportfelelős), Pribenszky Csaba (programszervező), Niklesz Csaba (tanulmányi felelős), Petneházy Örs és Tóth Máté (műszaki felelősök) alkotják. Velük készült a riport.

- *Mióta és milyen megfontolásból vállaltátok el ezt a funkciót?*

- Már 4. féléve végezzük munkánkat. Célunk a feladat elvállalásával az volt, hogy változtassunk a kollégium addigi életén, színesítsük a kollégiumi programokat az aktuális anyagi és erkölcsi támogatások függvényében. Elgondolásainkról a programtervezetünk bemutatásával nyilatkozunk.

PROGRAMTERVEZET

Lebontva: tanulási feltételeket fejlesztő / elősegítő javaslatokra(I).

kulturális élet fellendítését célzó javaslatokra(I)

kollégiumi sportélet támogatására, fejlesztésére vonatkozó javaslatokra(III)

egyéb(IV)

I. - *könyvtár bővítés, jegyzettár készítése*

egyéb orvosi vonatkozású könyvek beszerzése

lehetséges számítógépes-, video anyagok beszerzése

(alapítványi támogatással, könyvtárközi egyezményekkel)

- *egyéb, egyetemről beszerezhető segédeszközök (preparátumok, tablók...) elhelyezése*

- *tanulóhelységek feljavítása, rendbetétele*

- *számítógépterem rendbetétele!*

- *szakkollégium szervezése rendszeres előadások tartásával (egyetemi, gyakorló szakemberek meghívása, egyéb előadók meghívása érdeklődésnek megfelelően), tanulmányi kirándulások szervezésével*

II. - *kultúralt összejövetelek szervezése (pl. kéthetente, szerdánként...)*

teaházi keretben lehet az egyetemi jazz zenekar, meghívott amatőr zenekarok,

színhátszó csoportok, előadók, világjáró-klub, stb. meghívásával

- *igény szerint filmklub, fotóklub, bibliakör, tánciskola, stb. szervezése vagy szervezésének támogatása*

- *állandó tájékoztatás faliújságon keresztül*

III. - *felszerelések bővítése, állandó karbantartása*

- *a PSZF tornatermének heti egyszeri használatának elintézése*

- *uszodabérlet*

IV. - *technikai felszerelés lehetőség szerinti fejlesztése, bővítése*

-Milyen körülmények között zajlott le a szervezési feladatok átvállalása?

-Elődeinktől üres pénztár maradt ránk; nem kaptunk semmilyen pályázati ötletet, programszervezési tervet sőt, még a hivatalos nyilvántartásról sem kaptunk írásos feljegyzéseket...

-Mi okozza a legnagyobb problémát számotokra a kollégiumi élet irányításában?

-A diákok hozzáállása. Sajnos a legtöbben csak a saját, egyéni szférájukat érintő kérdéseket tartják szemelőtt, s a közösség sorsa, érdeke nem érdekli őket. Szerintem -vallja a titkár - 4 féle ember-típus él a kollégiumban:

I.típus: nem érdeklődik, nincs igénye semmilyen közösségi megmozdulásra

II.típus: lejár a közgyűlésre, de nem vesz részt a közösségi munkában

III.típus: résztvesz mind a közgyűlésen, mind a munkában

IV.típus: bármit csinál is az akkori vezetőség, az számára bizonyos okok miatt (pl: egyéni unszinpátia) nem elfogadható, mindent negatívan kritizál.

Zavaró számunkra, hogy diákok nem jönnek oda hozzánk elmondani a véleményüket a munkánkról, csak egymás között beszélnek meg problémáikat.

-Van-e lehetősége a diáknak véleménye kifejtésére?

-Természetesen. Többek között ez az egyik szerepe a közgyűléseknek, de személyesen is felkereshetnek bennünket és elmondhatják bírálatukat, javaslatukat, sőt erre bíztatnánk is őket, hiszen „Néma gyerekek, anyja sem érti a szavát...”. Sokan azt hiszik, hogy önhatalmúlag végezzük a munkánkat, amiről szó sincs. A kollégiumban három diákszervezet működik: a közgyűlés, Fegyelmi Bizottság és a Diák Bizottság. Mi, a DB tagjai a Közgyűlés által megszavazott, ill. elfogadott javaslatokat próbáljuk megvalósítani, és közvetítő szerepet töltünk be a közgyűlés és a FB között. A szabályokra és intézkedésekre az FB felügyel. Ezenkívül a programtervezetünk megvalósításán fáradozunk, talán nem kis sikerrel, hiszen több, mint 90%-át teljesítettük.

-Mire használjátok fel a 400 Ft-os kulturális hozzájárulást?

-Sokoldalúan próbáljuk hasznosítani: a könyvtár, a számítógépterem fejlesztésére, a két hetenkénti filmvetítés vagy a meghívott zenekarok költségeinek fedezésére... stb.

-Meséljetek eddigi és mindennapi munkátokról!

-Néhány fontosabb eddigi munkánk: számítógépterem, a könyvtár felújítása, szövettani-, kórszövettani metszetsor, csonttár beszerzése, táncanfolyam, jazz klub, világjáró klub, filmvetítések, egri cserebuli megszervezése, a kerékpártároló létrehozása, a konditerem felújítása, kibővítése, a műszaki berendezések folyamatos karbantartása, ill. a fotóklub, a bibliakör szervezésében nyújtottunk segítséget. Ápoljuk a meglévő hagyományokat: az ötödévesek ballagási estjét szerveztük legutóbb, és szeretnénk feleleveníteni többek között az Equus- napokat.

Mindennapjainkról: a félév elején már nagyjából tudjuk, hogy milyen időpontokban lesznek a komolyabb programok pl. Mikulás-buli, jazz klub stb. Így ezek szervezése folyamatosan történik ill. a feladatok kiosztása a mi dolgunk. Itt arra gondolok, hogy pl. a Mikulás-bulit a mindenkori II. évf. szervezi, mi csak az anyagi háttérrel biztosítjuk, ill. tanácsokat adunk, ha szükséges. Mindennapi munkánkhöz tartozik ma már a kollégium rossz anyagi helyzete miatt, hogy a kollégiumban tönkrement eszközök pl. TV, video, kanapé javíttatását megoldjuk, ill. a különböző programokon keletkezett károkat is térítsük (a 400 Ft-okból). Itt is szeretnénk felhívni a diákok figyelmét, hogy a károkra fordított pénzből értelmes dolgokat tudnánk venni. Szerintem a DB dolga, hogy a kollégiumban a közösségi munkát összehangolja, de ne ez a pár ember csinálja a részfolyamatokat is. Arra gondolok, hogy a DB csak a felelősöket (pl. számítógép-felelős, konditerem-felelős)

irányítsa, és a felelősök dolga legyen az adott egységek irányítása. Ezen kívül a DB adjon be pályázatokat, hogy minél szélesebb lehetőségek nyuljanak a kollégium számára. Sajnos, mint már említettem, nagyon rossz a kollégium anyagi helyzete, ezért már arra is gondoltunk, hogy a * felújítását is mi fogjuk megoldani. Szeretném megragadni a lehetőséget, hogy a sokat emlegetett faházról is szóljak. Szeretném leszögezni, hogy nem a DB döntött arról, hogy hajnali 2 h-kor legyen zárás a faházban. Közgyűlési szinten történt a döntés, hiszen ez az egy lehetőség volt, hogy a bulik péntekről visszakerüljenek csütörtökre. A mi hálátlan feladatunk, hogy ezt betartassuk; ha nem, visszakerülnek péntekre a bulik. A másik probléma az, hogy az embereknek nehezükre esik úgy szórakozni, hogy az rongálásba ne torkolljon. Most ott tartunk, hogy a faházat életveszélyesnek nyilvánították, és rövid időn belül várható a bezárást előíró levél. Szeretném megkérdezni: ezért ki lesz a felelős? A levelet próbáljuk megelőzni és megcsináltatni az „életveszélyes” lámpákat, hogy a bulik zavartalanul folyhassanak tovább. Nagy vonalakban, (de tényleg csak nagy vonalakban) így dolgozunk mi.

JAKAB CSABA
(IV.évfolyam)



A szerk. oly kedves és célzatosságtól mentes invitálásának a KIVETÍTÉS novemberi számában nem lehetett ellenállni, hát íme!

A denevérekről télvíz idején

Ha az előző szám madarokról szóló írásához ősz lévén a madárvonulás szolgáltatta a fő témát, így talán nem túl meglepő, hogy ha denevér és ha tél, akkor téli álom.

A denevérek – lévén heterotherm állatok – az év bármely szakaszában a termoneutrális zónának megfelelő környezeti hőmérsékleti tartomány alatt választhatnak, hogy fokozott energiafelhasználás mellett normális hőmérsékleten tartják testüket vagy anyagcseréjüket csökkentve nappali letargiába (*torpor*) esnek. Ez a "döntés" nem csak a környezeti hőmérséklettől, hanem a táplálékkinálattól (ami természetesen szorosan összefügghet az előzővel) és a szaporodásbiológiai követelményektől is függ. Ez utóbbi magyarázza, hogy ugyanazon kolóniában egy hűvös napon aktív és letargikus egyedekkel is találkozhatunk. Olyan denevérfajoknál, ahol a szülőkolóniához hím egyedek is tartozhatnak (ilyen Magyarországon nem fordul elő) ott adott környezeti hőmérséklet alatt a hímek letargiába esnek, míg a szoptató nőstények egymással és kölykeikkel összefüggően (Mount-reflex) aktívak maradnak. Ha a külső hőmérséklet tovább csökken, a nőstények is a torport választják.

Letargia során a normális körülmények közötti energiafogyasztásnak csak kis hányadát használja fel életfolyamataihoz az állat. A torpor tehát a hőháztartás hatékony eszköze, aminek a denevérek nincsenek kiszolgáltatva, hanem inkább azt célzottan és differenciáltan bevetik az energiafoglalom szabályozásánál. A testhőmérséklet a torpor során kb. 5°C-kal haladja meg a környezeti hőmérsékletét, míg téli álom során – mint rövidesen látjuk – akár a fagypontra szintjére is lesüllyedhet.

A téli álom a klimatikus viszonyoktól függően néhány hetekig-hónapokig (legfeljebb azonban 7 hónapig) tarthat. Az előkészületek során az állatok zsírt tárolnak, esetenként hosszú vándorlásokat végeznek a megfelelő szálláshely reményében, szaporodási ciklusukat pedig felfüggesztik (hazai fajaink ősszel párosodnak, a spermát a nőstények a méh falában elraktározzák és csak a tavaszi ovuláció után történik meg a megtermékenyítés). A téli álom tehát valójában nem a hideg beálltával kezdődik, hanem egy belső óra alapján éves ritmusban zajlik le. A szabályozó mechanizmusokról jobbra semmi sem ismerünk, ahogy azt tudományos körökben mondanák: idiopathicus. A testhőmérséklet a téli álom során a külső hőmérsékletnél 0-1°C-kal magasabb (de ez csak fagypontra érvényes, ahol védekező reakció indul be és az állat felébred). Az oxigénfogyasztás az aktív időszakban mérhető 3 ml/h/ttkg 1%-ára, a szívverések száma a repülés közben tapasztalható 950-1100/perc-ről 15-20/perc-re esik vissza, a perifériás vérkeringés lassul, az RQ értéke alig éri el a 0,7-et (zsírégés folyik), a vércukorszint 150 mg/dl-ről 30 mg/dl-re csökken, enyhe fokú osteolysis figyelhető meg ("ez nem fontos, csak a vizsgára kell tudni..."). A téli álom fokozatos kezdete a kutatások mai állása szerint a neurovegetatív ellenőrzés alatt álló szívverésszám-csökkenés révén következik be (vagy már ez is egy eddig ismeretlen – pl. agyi – anyagcsere-folyamat következménye). Egyéb emléskével ellentétben a denevérek szívkamrai cholinerg (parasympathicus) beidegzés alatt állnak, és ez lehetővé teszi a szív összehúzóerejének gyengülését. A szívritmus csökkenését lassult légzés követi, majd csak ezután süllyed a testhőmérséklet és lassul következményesen az egész anyagcsere. 12°C alatt hangingerre nem reagál az állat, de mechanikai ingerek, fény, hő és a levegő páratartalmának csökkenése bármikor kiválthatja az ébredést.

Az ébredés szimpatikus idegrendszeri hatásra a szívfrekvencia növelésével kezdődik, nő a légzésszám, és a gyorsuló véráramlás valamint a vérerek szelektív tágulása következtében a test elülső részén nő a hőmérséklet is. Az ébredés lassú és gyors fázisra osztható, időtartama 30-60 perc között változik, lezártnak akkor tekinthető, ha a denevér el tud repülni. A felmelegedéshez szükséges hőmennyiség legnagyobb részét barna zsírszövetből fedezi az állat. Jelentősége van ezen kívüli a remegéses (*shivering*), valamint a glükóz-oxidációból és a fehérjebontásból származó hőtermelésnek.

Az élettani kérdések rövid elemzése után néhány szóban szólni kell az egyes denevéreknek a téli szálláshellyel szemben támasztott ökológiai követelményeiről és a veszélyeztető tényezőkről.

A denevérek többsége (a rend 950-1000 fajából mintegy 900) a trópusok lakója, a tavaszi rovarbőség hatására azonban néhány faj meghódította az Egyenlítőtől távolabb eső vidékeket is. A mérsékelt égövi fajok a téli, táplálékban szűkös időszakot két módon vészelik át: a vándormadarakhoz hasonlóan melegebb vidékekre költöznek (pl. az óriási kolóniákat alkotó mexikói szabadfarkú denevér *Tadarida brasiliensis* észak-amerikai populációi), vagy magukat "takarékra állítják" és téli álmat alszanak.

Minden ősszel megfigyelhető a denevéreknek a nyári szálláshelyről, a szülőkolóniákból a téli szálláshelyre történő vándorlása. Hogy ezekre a helyekre az állatok hogyan találják rá, még szinte teljesen

titok. Mivel az ultrahang-visszhang elven működő tájékozódás csak kis távolságokról nyújt információt, valószínűleg a táj, a hegyek, folyók, völgyek optikai tényezői illetve a nap és a csillagok állása a fontos orientációs pontok. Téli szállásként barlangok, kőnyavágatok, sziklarepedések, pincék, odvas fák, kéreg alatti repedések, épületek hasadécai (pl. panelházak illesztési hézagai), farakások stb. jöhetnek számításba.

A legtöbb hazai faj a barlangokat részesíti előnyben. A különböző fajok nem egyszerre érkeznek (és távoznak) a téli kolóniákba (-ból), de ivari és életkorral összefüggő eltérések is kimutathatók (így pl. a nőstények következetesen korábban érkeznek). Az egyes fajok barlangon belüli elhelyezkedése is jellemző, van olyan faj (pl. pisze denevér *Barbastella barbastellus*), amely a bejárati - külső környezeti hőmérsékletnek jobban kitett - barlangzónában (0-4°C) érzik jól magukat és vannak olyan denevérek (pl. közönséges denevér *Myotis myotis*), amelyek a szinte állandó hőmérsékletű (8-10°C) belső termetet keresik. Egyesek szabadon lógnak (0,5-10 m magasságban), mások hasadékokba húzódnak. A patkósdenevérek szárnyvitorláikba burkolóznak (barlangászok szilvamaghoz hasonlítják őket), a simaorrú fajok az elülső végtagjaikat a testük mellett tartják. A faji jellegzetességek mellett azonban néhány igen fontos kritériumnak mindig meg kell felelnie egy téli szálláshelynek: ragadozóktól való mentesség, csekély fény mennyiség, megfelelő páratartalom (nem csak az energiavesztés, hanem a túlzott párologtatás is az állat pusztulását okozhatja), elegendő számú és méretű függeszkedő- illetve búvóhely.

"Téli üzemmódban" a nyár végén, ősszel felhalmozott a testtömeg 20-30%-át kitevő energiadepót (barna zsírszövet) égetik "takaréklángon", anyagcseréjük oly mértékben csökken, hogy további táplálékfelvétel nélkül képesek hónapokat átvészelni. Ebben az állapotban a denevérek szinte teljesen magatehetetlenek. 0-10°C közötti testhőmérséklet között csak néhány olyan reflexmozgásra képesek, melyek bizonyos körülmények között életmentőnek bizonyulhatnak: szárnyterpesztés (leesés esetén), szájníválás zárása, riasztó hangadás, elhárító harapás, hátulsó végtaggal új fogás keresése stb.

A denevérek testhőmérsékletének szabályozása meghatározott program szerint folyik. A közti agyvelőben helyeződő szabályozó magok téli álom során nemcsak a hő képződését gátolják, hanem a homiotherm állatoknál életmentő védekezési reakcióként számontartott tényezőit, a test melegének visszatartását, is csökkentik. Ezáltal a test "célzottan" hűl le egy olyan új hőmérsékleti szintre, amelyet a környezeti hőmérséklet megkövetel. A téli szálláson belül a denevérek megpróbálják azt a helyet megtalálni, ahol az "üzemanyagfogyasztásuk" a legalacsonyabb. Ennek az energetikai állapotnak - a központi idegrendszer általi - folyamatos felügyelete mintegy utolsó védelmi vonalként biztosítja, hogy a környezet hőmérsékletének további esése esetén a denevér felébredjen és vagy helyet változtasson a barlangon belül vagy máshova költözzön.

Minden más - téli álmat alvó - állatnál hosszabb ideig tart a denevérek letargikus időszaka. A tél során több mint egy hónapig tarthat egy-egy mély álom periódusa, amíg spontán vagy külső ingerek hatására az állat fel nem ébred. Az állatok azonban csak addig tudják szigorú ellenőrzésük alatt tartani a testhőmérsékletük szabályozását, amíg megfelelő energetikai állapotban vannak. Ha az energiataruktáiraikat idő előtt felélik, a denevérek hideghalálban elpusztulnak. Ezért nagyon veszélyes, ha a téli álmat alvó denevéreket a barlangászok tudatlanságból vagy rosszindulatból felébresztik, mert több hétre elgondó tartózkodást használnak fel az állatok, ami idő előtti pusztulásukat okozhatja. Sajnos évről-évre igen sok állat veszt életét ilyen emberi buktató, figyelmetlenség miatt. (Ez nem lett éppen a legfrappánsabb végszó...)

Molnár Viktor -- Gargya Sándor

Ha valaki a denevérek iránt érdeklődik, az egész ország területén folyik kutatási illetve védelmi munka a Magyar Denevérkutatók Baráti Köre valamint a Magyar Denevérvédelmi Alapítvány koordinálásával. Címeik, telefonszámok a szerkesztőségben.



A német természetvédelem denevéres jelképe.

OKTATÓÉRTÉKELÉS

Az 1995/96-os tanév második félévének oktatóértékelése.

Zoológus szak:

	A	B	C	D	E	F
ELŐADÓK						
Dr. Rózsa Lajos	12	4,938	4,92	4,92	4,92	5
Dr. Vetter János	12	4,813	5	5	4,58	4,07
Dr. Kabai Péter	12	4,208	4,25	3,75	4,25	4,58
Dr. Halasi Katalin	12	4,042	4,08	4,08	3,58	4,42
Dr. Hajós Ferenc	12	3,958	4,58	3,67	4,08	3,5
Dr. Veresegyházy Tamás	12	3,771	3,92	3,5	3,75	3,92
GYAK. VEZETŐK						
Dr. Siller Irén	12	4,417	4,67	3,92	4,17	4,92
Dr. Kabai Péter	12	4,281	5,75	3,1	4,09	4,16
Rimanóczy Lászlóné	10	4,15	4,2	4,1	3,9	4,4
Dr. Halasi Katalin	10	4	4	3,82	3,55	4,64
Dr. Veresegyházy Tamás	10	3,994	4,3	3,9	3,78	4
Dr. Gálfi Péter	9	3,953	4	3,78	3,7	4,33
Dr. Neogrády Zsuzsa	10	3,775	4,1	3,6	3,9	3,5

Jelmagyarázat:

- A: Az értékelők száma.
 B: A főátlag.
 C: Kompetens.
 D: Organizált.
 E: Praktikus.
 F: Nyitott, emberséges.

II.Évfolyam:

	A	B	C	D	E	F
ELŐADÓK						
Dr. Kótai István	50	4,85	4,9	4,88	4,74	4,88
Dr. Sótónyi Péter	37	4,804	4,97	4,7	4,7	4,84
Dr. Vetter János	47	4,485	4,79	4,27	4,19	4,69
Dr. Kraiss Gábor	50	4,46	4,56	4,42	4,2	4,66
Dr. Hajós Ferenc	47	3,902	4,49	3,64	3,68	3,8
Imréné Dr. Majer Katalin	31	3,694	4,03	3,2	3,31	4,23
Dr. Nemes Péter	50	3,663	3,74	3,86	3,51	3,54
Dr. Scheiber Pál	50	3,555	4,08	4,24	3,3	2,6
Dr. Szókefalvi-Nagy L.	40	3,188	3,6	3,3	3,12	2,73
FAKULTÁCIÓ						
Dr. Kállai László	1	5	5	5	5	5
Dr. Vetter János	5	4,95	5	5	4,8	5
Dr. Horváth Zsuzsanna	3	4,75	5	4,67	4,67	4,67
Dr. Hajós Ferenc	14	3,899	4,64	3,69	3,87	3,4
GYAK. VEZETŐK						
Dr. Kótai István	30	4,873	5	4,97	4,76	4,7
Dr. Szalai Ferenc	12	4,731	5	4,55	4,55	4,83
Dr. Kraiss Gábor	49	4,699	4,86	4,67	4,46	4,81
Arany Andrea	47	4,53	4,51	4,3	4,59	4,72
Dr. Siller Irén	30	4,464	4,5	4,36	4,32	4,68
Karvály Balázs	9	4,269	4,44	4	4,33	4,3
Dr. FánCSI Tibor (anat)	18	4,194	4,11	3,72	4,06	4,38
Dr. Horváth Zsuzsanna	26	4,078	4,42	4,04	3,89	3,85
Dr. Nemes Péter	48	3,906	4,04	4,09	3,85	3,85
Dr. FánCSI Tibor (szövet)	20	3,877	4	3,24	3,56	4,1
Dr. Mikó Sándor	27	3,847	4,67	3,31	3,69	3,72
Dr. Telki Márta	36	3,727	3,75	3,66	3,81	3,99

III.Évfolyam:

	A	B	C	D	E	F
ELŐADÓK						
Dr. Sótónyi Péter	76	4,809	4,97	4,62	4,88	4,76
Dr. Medveczky István	71	4,786	4,83	4,75	4,79	4,78
Dr. Bodó Imre	59	4,58	4,85	4,39	4,47	4,62
Dr. Rusvai Miklós	61	4,459	4,56	4,5	4,29	4,49
Dr. Muray Tibor	51	4,253	4,25	3,98	4,11	4,67
Dr. Ludrovsky Ferenc	43	4,062	4,32	3,98	3,92	4,02
Dr. Rudas Péter	40	4,034	4,6	4,17	3,66	3,71
Dr. Kacs Kovics Imre	62	3,931	4,21	4,03	3,82	3,66
Dr. Szigeti Gábor	30	3,831	4,13	3,7	3,8	3,69
Dr. Veresegyházy Tamás	77	3,802	3,71	3,51	3,84	4,14
GYAK. VEZETŐK						
Dr. Medveczky István	49	4,857	4,9	4,9	4,76	4,88
Dr. Gorics Balázs	36	4,674	4,64	4,61	4,64	4,81
Dr. Rusvai Miklós	29	4,612	4,76	4,66	4,48	4,55
Dr. Hornyák Ákos	16	4,469	4,63	4,56	4,31	4,38
Dr. Muray Tibor	74	4,399	4,38	4,23	4,22	4,77
Dr. Zsarnovszky Anikó	29	4,388	4,41	4,21	4,24	4,69
Rimanóczy Lászlóné	62	4,343	4,15	4,4	4,29	4,53
Dr. Neogrády Zsuzsa	55	4,136	4,15	4,31	3,96	4,13
Dr. Veresegyházy Tamás	67	4,123	4,13	4,1	4,1	4,15
Dr. Gereben Balázs	69	4,069	4,04	4,06	3,91	4,26
Dr. Zolnai Anna	72	4,01	3,99	4,17	3,89	4
Dr. Gálfi Péter	53	4,009	4,11	4,08	3,91	3,94
Dr. Gáspárdy András	52	3,944	3,88	3,83	3,67	4,39
Dr. Kacs Kovics Imre	68	3,937	4,34	4,07	3,87	3,47
Dr. Seregi János	36	3,879	4,22	4	3,63	3,67
Dr. Ludrovsky Ferenc	55	3,844	4,31	3,76	3,55	3,76
Dr. FánCSI Tibor	25	3,67	3,4	3,52	3,08	4,68
Dr. Jávorka Levente	61	3,638	3,79	3,54	3,44	3,78
Eszes Ferenc	37	3,546	3,68	3,41	3,3	3,81



IV. Évfolyam:

ELŐADÓK	A	B	C	D	E	F
Dr. Varga István	40	4.51	4.63	4.45	4.31	4.66
Dr. Farkas Róbert	27	4.39	4.56	4.40	4.44	4.08
Dr. Terényi Melinda	31	4.346	4.5	4.22	4.25	4.41
Dr. Semjén Gábor	66	4.309	4.62	3.92	4.08	4.62
Imréné dr. Majer Katalin	58	4.215	4.43	3.98	3.8	4.63
Dr. Vetési Ferenc	66	4.212	4.68	4.26	4.11	3.8
Dr. Vrabely Tamás	42	4.129	4.53	3.95	3.95	4.23
Dr. Papp László	68	3.996	4.51	3.91	4	3.56
Dr. Tuboly Tamás	46	3.782	3.91	3.5	3.54	4.17
Dr. Dobos-Kovács Mihály	58	3.625	4.34	3.95	3.79	2.42
Dr. Fekete Sándor	57	3.504	4.27	3.68	3.43	2.84
Dr. Szabó József	19	3.062	3	2.89	3.36	
Dr. Szentgáli Zsolt	51	2.921	3.21	2.94	2.9	2.71
GYAK. VEZETŐK						
Dr. Terényi Melinda	20	4.788	4.95	4.8	4.65	4.75
Dr. Sterczler Ágnes	24	4.778	4.79	4.71	4.75	4.86
Dr. Takács Norbert	19	4.697	4.68	4.53	4.79	4.79
Dr. Sári Imre	15	4.667	4.8	4.4	4.6	4.87
Dr. Fok Éva	11	4.659	4.61	4.73	4.64	4.64
Dr. Kulcsár Gábor	17	4.647	4.88	4.82	4.85	4
Dr. Laczay Péter	19	4.618	4.79	4.68	4.56	4.32
Dr. Hornok Sándor	29	4.595	4.69	4.62	4.41	4.66
Dr. Békési László	21	4.583	4.62	4.62	4.62	4.48
Dr. Makrai László	19	4.539	4.47	4.47	4.42	4.79
Dr. Lehel József	30	4.408	4.57	4.27	4.33	4.47
Dr. Papp László	16	4.375	4.69	4.25	4.44	4.13
Dr. Csikó György	17	4.238	4.35	4.29	4.12	4.59
Dr. Szeredi Levente	8	4.084	4.25	4.25	4.25	3.63
Dr. Perge Edina	18	3.923	4	3.83	3.94	4.56
Dr. Kósa Emma	60	3.704	3.82	3.55	3.28	4.57

V. Évfolyam:

ELŐADÓK	A	B	C	D	E	F
Dr. Beregi Attila	17	4.544	4.59	4.53	4.53	4.53
Dr. Felkai Ferenc	8	4.531	4.75	4.38	4.63	4.38
Dr. Szita Géza	28	4.491	4.68	4.5	4.25	4.54
Dr. Vetési Ferenc	37	4.427	4.81	4.27	4.41	4.22
Dr. Huszenicza Gyula	5	4.4	5	4.2	4.4	4
Dr. Vörös Károly	30	4.371	4.67	4.33	4.23	4.25
Dr. Solti László	18	4.253	4.44	4.06	4.28	4.24
Dr. Kiss Tiborné	12	4.104	4.33	3.83	3.92	4.33
Dr. Rafai Pál	18	3.988	4.33	3.94	3.56	4.12
Dr. Tóth József	30	3.913	4.6	3.83	3.93	3.29
Dr. Bíró Géza	18	3.821	3.89	3.56	3.78	4.06
Dr. Dobos-Kovács Mihály	6	3.75	4.33	4.5	4	2.17
Dr. Szenci Ottó	5	3.75	3.8	3.4	3.8	4
GYAK. VEZETŐK						
Dr. Dobos-Kovács Mihály	7	4.786	5	5	4.86	4.29
Dr. Bakos Zoltán	8	4.719	4.5	4.63	4.88	4.88
Dr. Lukács Zoltán	11	4.702	4.82	4.45	4.64	4.9
Dr. Péntek Gábor	14	4.696	4.64	4.5	4.71	4.93
Dr. Szita Géza	9	4.667	4.78	4.78	4.56	4.56
Dr. Varga János	12	4.521	4.5	4.42	4.58	4.58
Dr. Wladár Sándor	7	4.5	4.71	4.29	4.29	4.71
Dr. Dobos László	5	4.4	4.2	4.2	4.4	4.8
Dr. Kendik Zsolt	10	4.4	4.5	4.3	4.3	4.5
Dr. Papp László	10	4.05	4.6	3.7	4.1	3.8
Dr. Szász Ferenc	10	4.025	4.1	3.7	3.8	4.5
Dr. Bajcsy Csaba	13	3.923	4.08	3.62	3.69	4.31
Dr. Szeredi Levente	13	3.824	3.85	3.77	3.85	3.83
Dr. Albert Mihály	19	3.566	4	3.58	3.63	3.05
Dr. Takács Györgyi	8	3.344	4	2.75	3.13	3.5

MÉG MINDIG NEM ÉN
VAGYOK A LEGNÉPSZERŰBB...



Gólyabál más szemszögből

Hogy melyik ez a más szemszög? Nos itt nem az érezetesen belövellt conjunctívával, a zúgó fejjel és feltűnően száraz szájjal ébredő ember meglátásait és véleményét kívánom ecsetelni a gólyabálról, hiszen ezt nagyon sokan - a vendégek többsége - megtette már. Quarelinnel a kezében, hulla sápadtan a hasonló tüneteket mutató kollégiumi szobatársának elnyöszörögve, hogy végül is jó volt a gólyabál, csak drága volt a büfé, sótlan volt a majonézes krumpli, csak egyféle sör volt és a lányok is túlzottan fel voltak öltözködve és különben is az utolsó hét vodka már nem is esett jól. Ami a másik oldalt illeti a szervezők teljesen máshogy látják a gólyabált. Szerintünk jobb is lehetett volna, többen is lehettek volna és ami a legfontosabb, ez mind sikerülhetett volna, ha egy kicsit aktívabb a szervező évfolyam. No itt nem a bál rövidke hét órás időtartamára gondolok - ott maximálisan kivette a részét az évfolyam nagy része -, hanem az előkészületekre. Ugyanis egy kicsit nevetségesnek tűnik, hogy az az ember vitte ki és ragasztotta fel a plakátokat a városban, aki beszerezte az italokat, tárgyalt a szponzorokkal és meghívta a zenekarokat. Itt néhány szóban fel szeretném vázolni milyen is egy gólyabál valójában belülről.

Az első nehézségek rögtön a megszervezéshez szükséges pénz előteremtésénél mutatkoztak. Néhány szponzor ugyanis annyira megbizhatatlan, hogy a gólyatáborra (!!!) ígért pénzt sem fizette még ki (Budai Kisállatklinika). Jó néhány másik támogató jelölt pedig a tizedik telefonbeszélgetés alkalmával közölte, hogy sajnos elfogyott a pénze, majd talán jövőre..., esetleg egy másik rendezvenyt.. és hasonló kifogásokra hivatkozva megköszönte, hogy rájuk is gondoltunk. Hatalmas szerencsénknek köszönhető, hogy a gólyabált egyáltalán meg tudtuk rendezni, hiszen ha az utolsó pillanatban nem jelentkezik nálunk a főszponzorunk, a bál színvonala nem lett volna elfogadható, így valószínű el is maradt volna. Bár a velük kötött szerződés alapos és minden részletre kiterjedő volt, mégis okoztak némi bonyodalmat a plakátok és a meghívók kinyomtatásánál. Többek között, ezért történhetett meg az a baki, hogy csak a bált megelőző héten tudtuk a meghívókat árusítani. Más szponzorok viszont vagy nem fizettek vagy csak 3-4 héttel később ért el hozzánk a pénzük.

A szervezésnek sajnos nem csak a pénzgyűjtés (tarhálás) az egyetlen

problémát jelentő fázisa. Az ebédlő elkérése, a büfébe szánt italok (tekintélyes mennyiség: 90 l tömény, 700 l sör, 150 l bor) beszerzése szintén nem volt zökkenőmentes. Az olyan apró-cseprő dolgokról nem is beszélve, hogy a várva várt paródiát az utolsó napon lemondták, ezzel felborítva az eredeti műsorprogramot.

Azonban bízunk abban, hogy mindenkinek aki eljött, tartalmas (alkohol tart. 12-54%) és maradandó (fejfájás, elhagyott zakó) élményt nyújtott ez az este. Ha a következő gólyabálók áldozatai (szervezői) bármilyen segísége vagy tanácsra szorulnak, szívesen állunk rendelkezésükre az elkövetkezendő (reméljük csak) 2.5 évben.

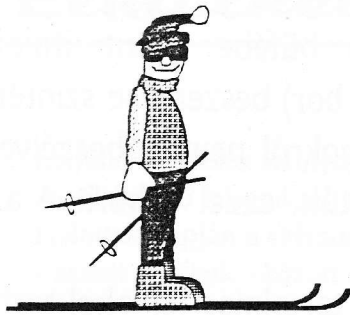
Igen, egy ilyen szervezés akarva-akaratlanul is a tanulás rovására megy, bár tanáraink becsületére legyen mondva, maximálisan tolerálták a szervezésből adódó tudásbeli hiányosságainkat.

Megragadva az alkalmat ezúton is szeretnénk megköszönni mindazon hallgatóknak, tanároknak és egyetemi dolgozóknak a segítségét, akik támogatták erkölcsileg és munkájukkal is a gólyabál lebonyolítását.

Sándor Gergely és Lőrincz József
III: évfolyam

A gólyabál főszponzora volt:

ROLLING ROCK®



LADIES AND GENTLEMEN!

Következik (egy sci-fi)

Siklom, avagy

Turbó Jocó kalandjai hegyen-völgyön,
lécen

Bárgyún, meggondolatlanul, engedve a kígyó sziszegő csábításának befizettem egy sítúrára. Svájcba mentünk, gondoltam legalább dorombolok egyet egy szép, alpesi cicababával, ha már sielni nem tudok. Egyébként azt meg megtanítják.

Már az első napon megkezdődtek a komplikációk. Mentünk föl a pályára, s én követtem egy szőke, hosszú hajú, *zöld* nadrágos csini-hölgyet, kezdő csoportunk egyik tagját. Nagy ügyesen elejtettem léceimet, s mikor összeszedve őket fölnéztem, megkerestem szememmel a szőke, hosszú hajú, *piros* nadrágos csini-hölgyet és révülten mentem utána. Felszálltunk a buszra. Balomon Pirmin Zurbriggen, jobbomon Marc Girardelli; éppen az ELAN cég új léctípusáról beszélgettek. Megkérdezték, nekem milyen lécem van, és milyen a kötése. Hiába mondtam, hogy kemény kötésű vagyok, mert amikor léceimre pillantva meglátták azon a „Magyar Játék- és Kártyagyár” feliratot, valahogy kihagytak a további beszélgetésből.

Amikor felértünk, sehogy sem találtam a síoktatót. Megszólítottam egy tagot, akit információsnak gondoltam, mert karján az MET (Mountain Emergency Treatment) feliratot láttam. Miután nem értettem szavaiból semmit, inkább más társaság után néztem. Odatotyogtam hát, a szép szőke hölgyhöz, s tőle is az oktató felől érdeklődtem. „Vicces fiú!” - mondta, adott egy puszit, majd néhány lépés (vagy inkább lépés) távolságról rám kacsintott. „Micsoda nő, micsoda kaland!” - villant át agyamon, s nem gondolva többé az oktatóra, (aki már egy kezdőknek való pályán oktatta csoporttársaim), utánavehettem magam. A vetődést egy csodálatos, legalább 9.825-ös hasravágódással zártam - persze erre még mondhattam azt, (miután kiköptem a havat), hogy már az első pillantásától a lába előtt heverek - bizút kacagott, majd lesiklott a lejtőn. Én meg utána. Pár száz méter után a lány megállt, hogy lássa, követem-e. Én akkor már 90-nel siklottam. Láttam arcán a félelemmel vegyes elismerést, s mi vakmerőségemnek és vagányságomnak szólt. Mindjárt tudtam, hogy nyert helyzetben vagyok, s nem éntam meg, ha még küzdjön meg értem a kis csitri, ha kellek neki. Hiába, „egyszer fent, egyszer lent”...Én viszont már erősen közelítettem a lejtő aljához, s fékezni nem tudtam. 130-nál végigpörgött előttem az életem. Próbáltam a biofizika vizsgánál elidőzni egy kicsit, hátha találok valami használhatót a fékezésről, de csak hármas voltam belőle. De egy ilyen szerencselovagnak, mint én, megoldódnak a problémái maguktól. Most is így történt. Miután belerohantam a szakadékba, már nem volt szükségem fékezésre. Egy pillanatig a lebegés csodáját élvezhettem, „ilyen lehet lópatának lenni két súlyviselés közt”, gondoltam. De nem sokkal később kipróbálhattam azt is, hogy milyennek látja vad szemével a világot a sólyom, amint egérvacsorájára veti magát. Vajon őt nem vágja a menetszél?

Nagyon mélyre fűrődtem a hóba. Amíg kiástak, volt időm gondolkodni - csak sajnos nem tudok. (Talán nő vagyok? Hmm... az csak nem!) A kiásásomra jött bernáthegyivel megettük az összes csokit, kinyomtam a bűzmirigyét és megtanítottam pacsit adni. Okos kutya volt...Hiába mondtam, hogy semmi bajom, az orvosok egy-két nap szobafogságra ítélték. Zurbriggen és Girardelli megvetően mértek végig; az úgy sikkes, ha mind a síléc, mind a síelő ripittyára törik egy ilyen zuhanás után. A szőke bombázó virágot és narancslét hozott a kórházba - vajon hol tudott itt a hóban virágot szerezni, nem is beszélve a narancsról. Amikor ismét síre pattantam, felakadtam a sífelvonóra, mentem vagy hét kört, s nagyon élveztem a tájat. Szórakozásomat egy MET-es legény rontotta el, aki miután leakasztott, keresztet vetett. Elindultam hát, hogy megkeressem szőke-cica barátnőmet. Amikor odaértem hozzá, egy szép, klasszikus fékezés - helyett elvágódtam. Lehajolt, forró csókot nyomott homlokomra, „keresegített”, majd aggóva azt mondta, nem nekem való a síelés, inkább menjünk el máshova, majd ő fizeti. Rövid töprengés után Hawaii-t választottam...szörfözni még úgy sem tudok!!!

Molnár József

Ürgolyhók Misó-módra

Az alábbi sületlenséget III. évfolyamos hallgatótársaimnak ajánlom, kicsit talán kárpótlásul a gólyabáli kimaradásom miatt - bár tudom, hogy ezzel nem teszek jóvá semmit.

km

Birodalmi Csillagromboló közeledett a félig már elkészült Halálcsillag fémvázához, fedélzetén magával **Darth Scheiberrel**, a Fekete Nagyúrral. Azért jött, hogy ellenőrizze, hogyan halad a munka a bázison. Amikor a romboló közelébe ért, űrkorongra szállt és a Halálcsillaghoz repült.

Gaby Kraiss, a Halálcsillag parancsnoka kemény ember hírében állott, de még ő is elsápadt és megremegett félelmében, amikor Darth Scheiber megjelent. A Fekete Nagyúr testét -a saját maga diktálta Csillagközi Divat szerint- rózsaszín ötöny és kék-zöldben játszó nyakkendő borította. Sisakrostélyá szájszögletén keresztül hűvösen, kimérten vette a levegőt, légzésének hangját élesen verték vissza a falak.

-Scheiber Nagyúr- dűnnyögte a szakála mögül Gaby Kraiss -Az embereim nem tudnak gyorsabban dolgozni. Lehetetlent kíván tőlünk!

Az a bizonyos szájszöglet, ha még egyáltalán lehetséges, kétszeresére tágult, és Scheiber Lovag egy jéghideg, halszerű pillantást küldött a válltömege fölött a parancsnok felé. Gaby Kraiss a torkához kapott: -Mindent megteszünk, Uram!

-Remélem is, parancsnok, különben az ön élete sem lesz túl messzemenő. Mihamarabb hozza harcra kész állapotba a Halálcsillagot, mivel a jelentések szerint a Lázadók újabb offenzívára készülnek ellenünk, hogy megdöntsék az oly gondosan determinált Egyetemes Rendet!

Ezzel Darth Scheiber sarkon fordult, és a birodalmi leszállópályán át távozott. Gaby Kraiss parancsnok pedig -miután kiélvezte, hogy újra vehet levegőt- elindult ellenőrizni a bázis *magasnyomású kromatográf-rendszerét*, hogy képes lesz-e eluátumot csinálni a Lázadókból, ha arra kerül a sor.

Scheiber Lovag aggályai nem voltak alaptalanok. Az űrben, ameddig csak a szem ellátott, a Felkelők hajói siklottak. A Felkelők parancsnokai a vezérhajón, az *Ezeréves Mazdán* gyülekeztek. A tanácskozást **Han Sotó** kapitány vezette.

Kérem! -üvöltötte homlokát megtörülve a kapitány- Most nagyon fontos dolgot mondom! Miközben az űrben bolyongtam elszóródott Rancor és Sarlacc csontok után kutatva, rábukkantam az épülő Halálcsillagra! Nézzünk is meg mindjárt róla egy felvételt! -Azzal megnyomta a *hologombot*, és a terem közepén megjelent a Halálcsillag háromdimenziós képe.

Hogyan értékeled? -fordult Han Sotó egy kicsi, de markáns robothoz, **Artoo-Vetoe**höz. A kis robot kidöcögött a képhez, és a következőket motyogta: "Jól láthatóan a Halálcsillag atrophias...atrophias elváltozást...elváltozást szenvedett. Ugyanakkor azonban...azonban a regeneratív folyamatok...folyamatok már előrehaladtak...haladtak, ha nem vigyázunk teljes gyógyulás...gyógyulás fog bekövetkezni...következni."

-Mi van az energiapajzzsal? -hunyorított Han Sotó. Artoo-Vetoe rövid szünet után kibökte: "Sajnos...sajnos teljesen...teljesen sima, fénylő, ép." Csalódott sóhajtás hullámzott végig a termen. Han Sotó bekapcsolta az aznapi nyolcvanharmaidik *Galactic-csikkét*, és szemmel láthatóan idegesen szívni kezdte. Dühösen fordult a robothoz: -Menj a helyedre!... És valaki javítsa már meg a beszélőkéjét!

Leia Márta hercegnő anyáskodó hangon szólt a kapitányhoz: -Nyugodj meg Han. Bevárjuk a kedvező pillanatot és... -Nem várok tovább, még ma végzek a Halálcsillaggal- vágott közbe Han Sotó, majd folytatta: -Holnap már nem érek rá: Jabba boncolás lesz a Tatooine-on, amit nem hagyhatok ki. Úgyhogy mindenki a hajójára, és irány a Halálcsillag! -Villámgyorsan felhúzta gumikesztyűjét, felszalolta lézerszikéjét és elviharzott a pilótafülke irányába. A Felkelők felkészültek a támadásra.

"Hogy mi lesz ebből?" -tette aggódva habkönnyű kacsóját Leia Márta hercegnő Artoo-Vetoe buksi fejére. "Nagy...nagy...elváltozás...elváltozás...változás" -dűnnyögte a kis robot.

folyt. kö.



MISÓ-TEST

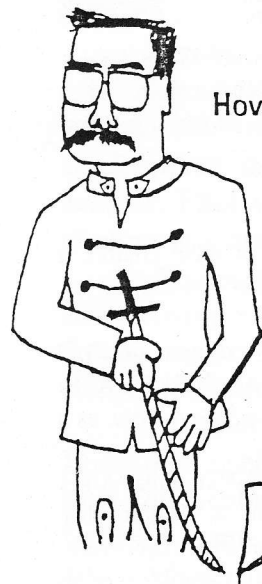


Hol van most Kacs Kovics doktor?
 a. szemvizsgálaton
 b. tüdőszűrésen
 c. peep showban



???

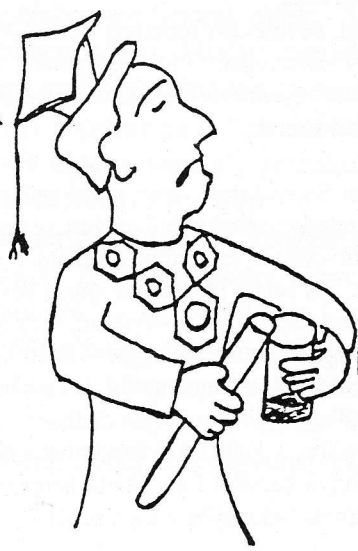
a. Muray doktor könnyed reggeli cigarettázgatás közben
 b. Muray doktor három hónapja nem borotválkozik
 c. Misó nem tudja lerajzolni Muray doktort...



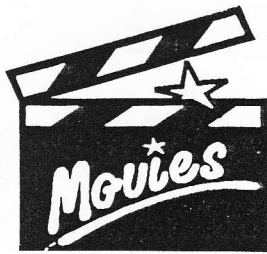
Hová készül Nemes doktor?
 a. Irinyi Jánosnak öltözve a Kémia tanszék farsangi báljára
 b. megújíttatni nemesi levelét az önkormányzatnál
 c. megivni Scheiber Pállal a titkárnője kezéért



Mit kutyul Veresegyházy doktor?
 a. Fehling I. + Fehling II. oldatot
 b. a fürdővizét
 c. a tanszék egyhónapi kávéadagját



Mit csinál Dr. bácsi?
 a. a tercbutilgammaglutáraldehid és a fenilkloridamino-kettővesszőtriptofán reakcióját szemlélteti
 b. Sarastrot játszik a Varázsfüvolában
 c. edényeket összekoccintgatva, révületbe esve szurkol a Kazincbarcikai Vegyész futballosapatának



A függetlenség napja

— avagy E.T. hazatelefonál ?

A minap megnéztem azt a filmet, amiről mindenki beszél, mindenhol hirdetik és már a csapból is ez folyik. Igen, a Függetlenség napjáról beszélnek, vagy — a vájtfüllűeknek — az Independence Day-ről. Összekötöttem a kellemest a hasznossal, és azt a mozit látogattam meg, ami abban a komplexumban nyílt, „ahol késő estig válogathatsz a CD-k között és mindig van szabad bowlingpálya”.

Már a pénztár előtt kigyózzó sornak el kellett volna térítenie szándékomtól, de én kitartottam, és ez meg is hozta gyümölcsét, rövid idő múlva rám mesolygott a kedves jegyárúsító lány. Ekkor következett a második erőpróba. A jegy ugyanis 390 forintba került. Mondtam is magamnak, ezért a pénzéért a menzán mennyi finomságot kapnék. Azonban ábrándozásomat a mögöttem állók kellemes kánonja szakította meg:

— Mi is látni akarjuk a filmet! Még ma!

Döntöttem.

A következő pillanatban egy repülőgép belsejében találtam magam. Legalábbis a székek minőségéből erre következtettem. Egyedül a velem szemben levő vetítővászon emlékeztetett arra, hogy csak egy moziban vagyok.

A hosszas reklámok után végre elkezdődött a várva várt film és ezzel elkezdődött a 144 perces kaland.

A film három nap eseményét tömöríti össze, amely során a földönkívüliek megtámadják a Föld nagyobb városait, közlik a földlakókkal, hogy céljuk a teljes pusztítás. Az amerikai hadsereg hiába indít ellentámadást, mindaddig semmi eredményt nem érnek el, míg egy „egyszerű” kábeltévé szerelő be nem állít a Fehér Háza és meg nem oldja a problémát. Innen kezdve sima ügy az egész. Persze a szokásos izgalmak, a pattanásig feszített húr nem hiányozhat, de hőseink természetesen megmenekülnek.

A kényelmesen eltöltött két és negyedóra során szinte minden emberi érzést átélhetünk az izgalomtól kezdve, a humoron át, egészen a tragédiáig.

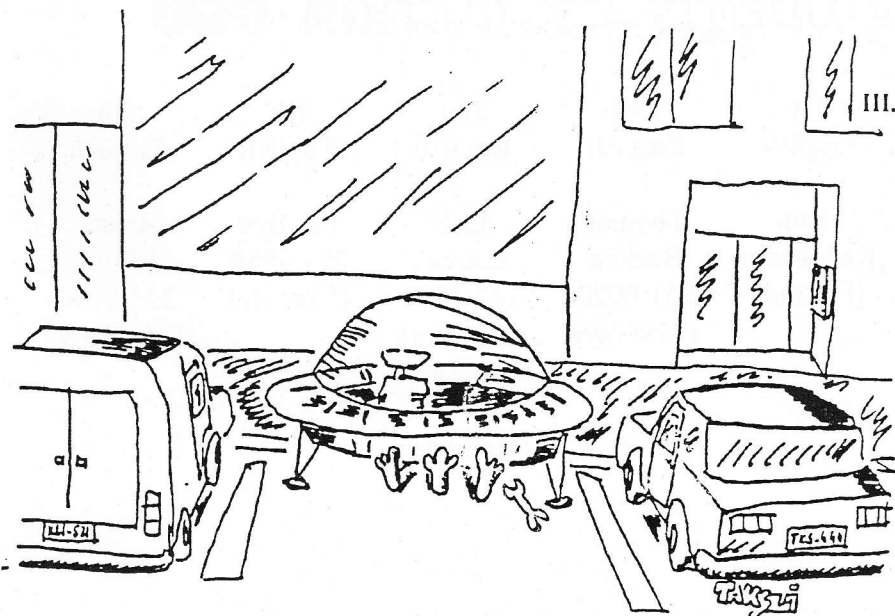
De egy valamit nem szabad elfelejtenünk. A film Hollywoodban készült, így nem lehet mentes a szokásos amerikai nacionalizmustól, a csöpögős érzélgősségtől és a közhelyektől.

A filmben a világot ugyanis az amerikaiak mentik meg a Gonosztól, és az Elnök — a végső csata előtt tartott beszédében — július 4-ét világnappá kiáltja ki.

A First Lady-t egy néger sztróktörténcsönő menti ki a roncsok alól, ami az évtizedek óta csillapíthatatlan négergyűlölet átléte. Ennek félreérthetetlen szimbóluma. És, hogy a könnyek is szerephez jussanak, élő közvetítést kaphatunk az ország első asszonyának haláláról is.

Ha eltekintünk a film tartalmi részétől, akkor egy mesteri színvonalon megalkotott remekművet élvezhetünk végig. A hangeffektusok és a képek a megfelelő időben és helyen vannak elhelyezve, szolgálva ezzel a néző önfeledt szórakozását.

Mindenképpen érdemes megnézni, annak is aki szereti az UFO-s történeteket és annak is aki nem. Szó nélkül ugyanis nehéz elmenni mellette.



Pesta Imre
III. évfolyamos hallgató

FOREIGN STUDENTS ASSOCIATION (FSA)

The FSA, founded 1995, is formed by representatives of the seven foreign language courses of the University of Veterinary Science, Budapest. It tries to be the "information highway" between the university administration and the student body. We would like to help newcomers to find their way around the university and Budapest when questions come up.

Information about the university concerning the further development in respect to the relationship Hungary - Europe, its reputation in other countries as well as planned changes concerning the studying conditions are of our basic interest. We consider it to be essential for the foreign students to gain access to these informations.

On the other hand, with the FSA the foreign students now have a platform, where they are able to bring up their own ideas and concerns.

Please check **billboard no. 6** for actual information about what is going on at the university. You will find it at the ground floor corridor. Those who are interested in further details should not hesitate to contact one of us.

FOREIGN STUDENTS ASSOCIATION (FSA)

1st German	2nd German	1st English	2nd English	3rd English	4th English	5th English
Petra Bieler 343 7695 (Germany)	presently none	Heidi Kellokoski (Finland)	Thomas Backen 351 6020 (Norway)	Erik Ehrvall 142 3672 (Sweden) Vera Reuse 137 4303 (Germany)	Per Bye 251 0958 (Norway)	Rainer Johann 351 6764 (Germany)

Result of the FSA meeting 30/11 1996

- The final report from the EAEVE has been finished and the FSA has got a copy. This will be distributed to the different universities in the different countries. We will do our best to spread these to the respective universities, but we may need the students help. Presently we would like to have ten (10) copies printed which will be one for each country. If any nationality would like more, then let us know.
- We have received the curriculum from the university. If you want this, then contact the your representative from FSA. Presently we are looking for a site where we can copy this as cheap as possible. We will get back to this later.
- The fusion with the Universities in Budapest: what is actually the present status? Will this affect the division of money?
- When the foreign students are finished in this university will we get a permission to work in Hungary? This is not saying that we will, but several countries demand such a permission in order to be considered in the home country. This is connected with the qualified competence and we need to know where we stand here.
- Nothing much have been done with the homepage for the time being. We would like some pictures form the students that they would like to get on the internet; social life, student life, studying, etc.
- FSA have been requested to give the information of the meetings into the Hungarian student paper. We kindly ask you to buy this, and thereby support this paper (40 Ft). If you have something that you would like to have published, then let them (us) know, write it (on a disk, if possible) and look at it later.
- Are there any summaries from the Hungarian student meetings? The FSA would like to hear something about what they are doing. There is still no Hungarian representative in the FSA. We would like one person to be present. This has been requested several times, but yet no response. Are you (Hungarians) interested in co-operating with the FSA? We may have common goals and we might try to work together on some features (e.g. the tabula rasa).
- The FSA is planning to arrange an international day on the 10/3 1997. Preferably, this will be performed in the General Assembly hall, if this is available. We will have to ask permission for this. We would like to have all the countries represented. If you would like to help then let us know. You should collect posters, slides, material about your country, and we will combine this with a food fair where we would like to present the different foods from the countries. For this we need YOUR help. Buy something at home, ask your airliner if they have something that you could show, be creative, please!!!!!! Further try to get information about your vet. University, and the possibility for exchange. Lets make the Hungarian interested in whom we are. From the university we would like to request for the assembly hall for this date (if available, for free) and more information about the international exchange programs.
- If there are requirements in a subject from a facultative, then could this be distributed, unambiguously, in the beginning of the course, and no alteration be done without informing the students about this in due time (not on the day of the final chance for meeting the criteria).
- The FSA has been approached with the request for a clock in the buffet. This is the main area where students are found and some do not have watches. Let them know when they have to leave for classes. Are there any free ones in the university?
- The buffet has been approached with the question of coffee- and softdrink-machines. They said they would look into these possibilities. We will get back to you!
- There are several congresses in the University. Could the FSA get the information about these as soon as possible, and be regularly updated on this matter. Maybe get a list every half year about those that are being planned or are about to be performed.
- There are several students that have bought the Hungarian insurance. There is presently only a list about the emergency locations in Hungarian. Could this be translated and distributed (to the FSA?), please?
- The College International have several times asked students to pay extra amount for paying their tuition fees. These requests have been in associations with the banking. According to University Officials these fees (for transfer of money) need not to be paid!
- There have been requests from some students that the index book should not be presented at the exam (tabula rasa) as they feel that this may lead to unfair treatment. This will be discussed with Prof. Hajos!
- This was the last meeting for the semester for the FSA (we have exams too). We wish you all a successful exam period, merry Christmas, and happy new year. If you have anything that you would like to be taken up in the following semester then let us know.

Study well!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

GAMMATYI KALANDJAI

Egyszer volt, hol nem volt, az XY koordináta-rendszeren is túl, élt egy öreg háromszög, s ennek volt három szöge: Alfonzó, Bétamás és Gammatyi. Történt egyszer, egységsugarú őszi délutánon, hogy az öreg háromszög magához hívatta szögeit: Kedves fiaim! Én már nemsokára átranzszformálok magam a túlvilági képsíkba. Próbáljatok szerencsét a nagy trigonometriában!

Ezzel sütött nekik egy-egy hamuban sült logaritmust és útra bocsátotta őket. Mentek, mendegéltek, míg egyszer három úthoz értek. Itt letelepedtek egy hatalmas tört alá, különböző előjelekből tüzet raktak és egykedvűen interpoláltak. Amikor kipihenték magukat, mindegyik elindult egy-egy úton.

Gammatyi kis idő múlva letelepedett falazozni. Ekkor hirtelen elébe toppant a gonosz Cosinus és hamuba sült logaritmust kért tőle. Mivel nem kapott, előrántotta előjelét és Gammatyira támadt. Azonban hamar belátta, hogy nem akárkivel van dolga és gyorsan nullára redukálódott. Gammatyi tovább ment, s meglátott egy kacsalábon forgó emeletes törtet. Felment a számlálóba, megcsodálta a pompás egyenleteket és csillogó ismeretleneket. Ezután lement a nevezőbe. Ott gyönyörű sinus görbék és brokátfüggvények között járt. Még a zárójelbe is bekukkantott. Hát uramfia, mit látott? Gyökjel alatt az öreg Tangens feküdt összekötözve. Mikor meglátta Gammatyit, így szólt:

-Látod fiam, a gonosz Cosinus elfoglalta országomat, engem összekötözött, zárójelbe tett és bedugott a gyökjel alá.

Ahogy ezt kimondta berontott a gonosz Cosinus unokaöccse, a ravasz Szekáns. Gammatyi se volt rest, előrántotta mértani középarányosságát és lesújtott vele. A ravasz Szekáns elterült a földön, mire Gammatyi összekötözte kezét-lábát, s gyököt vont belőle. Ekkor az öreg Tangens így szólt:

-Amiért kiszabadítottál, neked adom egész királyságom, valamint összes oldalaim: Amáliát, Beátát és Ceciliát.

Erre így felelt Gammatyi:

-Felséges királyom, sok lenne nekem az a három oldal, hamar közömbösítenének engem. Inkább előhívom a bátyáimat is.

Ezzel belefűjt sipjába és nyomban ott termet Alfonzó és Bétamás. Alfonzó Amáliát, Bétamás Beátát, Gammatyi Ceciliát választotta.

Szembeálltak egymással, és hét nap hét éjjel folyt a négyzetre emelés és hatványozás. Az ifjú egyenletek boldogan aránylottak egymáshoz, majd kis idő múlva létrehozták a kegyesebb közös többszöröst. Még most is boldogan keresik a legnagyobb közös osztót, ha azóta le nem egyszerűsítették egymást.

Kollár Anna gyűjtése

A FOOLISH MOTHER WRITING TO HER SON.....

Dear Son,

Just a few lines to let you know that I am still alive. I am writing this letter slowly because I know you cannot read very fast.

Your father has a lovely job, where he has about five hundred people under him. He cuts the grass down at the cemetery. By the way you will not know the house when you come home. We have moved. There was a nice washing machine in the new house already when we moved in, but it does not work too good. Last week, I put in 14 shirts and I have not seen them since.

Oh, your sister Mary had a baby this morning, but I have not heard yet whether it was a boy or a girl. So I do not know if you are an aunt or an uncle.

Your Uncle Dick drowned last week in a vat of whiskey where he worked at the Local Distillery. Some of his colleagues jumped in to save him, but your uncle began to fight with them. We cremated his body, and it took us 3 days to put the fire out..

So this Christmas your father did not have much to drink. I went to the doctor on Thursday and your father went with me. The doctor put a thing in my mouth and told me not to open it for 10 minutes. Your father offered to buy it from him.

It only rained twice this week, first for 3 days and then for 4 days. It was so windy Monday that one of our chickens laid the same egg 4 times.

We got a letter from the undertaker today. He said that if the last installment on your grandmother was not paid within 7 days, up she comes. It will be so nice to see her after all these years. I guess she will not know the house either.

Love,

Mom

P.S. I was going to send you 10 pounds, but I had already sealed the envelope.

(Vocabulary:

vat = kád, dézsa

Distillery = szeszgyár

undertaker = temetkezési vállalkozó

installment = részlet

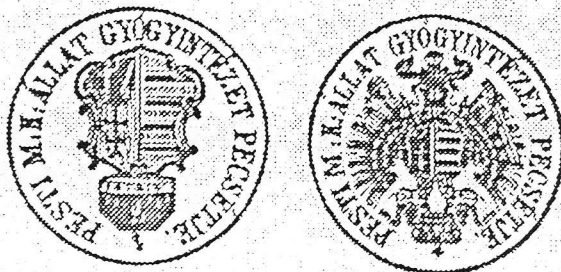
seal = lezár)

ÁOTE-genesis

1762. február 13-án nyitották meg a világ első állatorvosi iskolájának kapuit Lyonban. Egy évvel később Mária Terézia császárnő (1740-80) elrendelte, hogy a Habsburg-birodakom is küldjön növendékeket Lyonba, állatorvostant tanulni. A hallgatók 1767-ben tértek vissza Bécsbe és ott megnyitották „tankórodájukat”. Ettől az évtől számítjuk a bécsi iskola fennállását. 1780 után a magyar származású Adomi Pál orvosdoktor és Schmid kovácsmester, a bécsi tankóroda volt patkolástan-oktatója is ostromolta a haditanácsot, hogy indítsák meg Óbudán az állatorvosi oktatást. II. Ferenc József császár (1780-90), Tolnay Sándor orvosjelölt részére 200 forint ösztöndíjat adományozott. Ezek után már csak Tolnay tanulmányainak befejezését kellett megvárni, hogy megszülethessék az az 1786. december 12-én kelt 51784.sz legmagasabb elhatározás, amely a pesti egyetem állatgyógyászati tanszékének felállítását rendelte el.

Később 1787. február 6-án jelent meg az a 4784.sz. helytartótanácsi rendelet, amely konkrét utasításokat tartalmaz, s ezért a magyar szakoktatás „alapítólevelének” tekinthető. Ezek után a Pesti Tudományegyetem orvosi karához csatolták az állatgyógyintézetet. Tolnay első előadásait az invalidusok házának, akkoriban tébclydának használt szárnyának egyik helyiségében az orvos- és sebészhallgatók számára, állatjárványtanból tartotta. Egyidejűleg (1788) megkezdte magántanítványok részére a gyakorlati állatorvosi előadásokat az Almássy-majornban 1789. március 26-án beadvánnyal fordult a helytartótanácsához, javasolva a „baromorvoslási intézet” céljaira a Terézvárosban fekvő Skapek-major fele részének bérbérvételét. A javaslatot a helytartótanács elfogadta, s Tolnay odaköltözött, de csak néhány hónapra; az árvízveszély miatt új helyre, Hüfl polgármester józsefvárosi majorába települt át, de itt sem maradt sokáig. 1795-ben Tolnay intézetével a Kenedits testvérek józsefvárosi házába költözött. Az egyetem 1806-ban meg is vásárolta a házat és a telket. Viszonylag sokáig, 32 éven át működött az egyetem a Kendits-majornban (VIII.ker). A Habsburg-monarchia centralizációs törekvései során, Pálffy Miklós gróf javasolta az új intézmény megszüntetését és helyette a bécsi állatorvosi iskola magyar pénzből való támogatását. Az egyetem orvosi kara azonban Tolnay Sándor és Mitterpacher Lajos tanárok véleménye alapján elutasította a javaslatot. 1827. augusztusában új helyre költözött az állatgyógyintézet. Az új épület a mai Sip u. 20.sz. ház helyén állott, földszintjén 7 szobával, 2 konyhával és 2 kamrával, emeletén pedig 13 szoba, 2 konyha és 2 kamra helyezkedett, istállójában 40 ló részére volt hely, az udvaron álló épületet kovácsműhellyé, kocsiszintjét patkolószínné lehetett

alakítani, s külön boncolóhelyiséget is tudtak kertjében építeni. A szabadságharc leverése után, az abszolutizmus idején az állatgyógyászati tanszéket leválasztották az orvosi kartól, (az 1851.aug.10-én kelt osztrák rendelet alapján). Attól kezdve 1860-ig Pesti cs.kir. Állatgyógyintézet néven önállóan működött a magyar állatorvosi intézmény. 1858.ápr.3-án a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium a mai Múzeum körúton állott kétemeletes, pompás épületet, az un. Kunewaldterházat megvásárolta és az intézet rendelkezésére bocsátotta. Ugyanezen év szept.26-án az állatgyógyintézet már elfoglalta új otthonát. Az egyetemen 1860-ban vezették be a magyar nyelvű

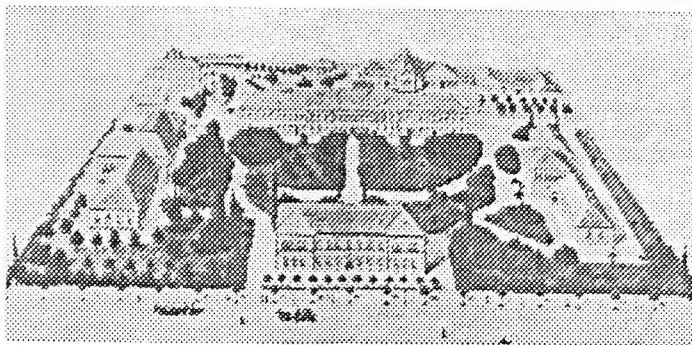


A Pesti Állatgyógyintézet pecsétjeinek lenyomatai

oktatást, s mint Pesti m.kir. Állatgyógyintézet funkcionált tovább. A német nyelvű oktatás viszont továbbra is működött a magyar mellett.

Tormay Béla igazgatóságával kezdődően számítható az az új korszak, amelyben a budapesti Magyar kir. Állatorvosi Tanintézet lett a hazai állatorvosképzés egyedüli kizárólagos helye. Az ő igazgatói tevékenységéhez és Trefort kultuszminiszter közvetlen támogatásához fűződik intézményünk jelenlegi telephelyére, a Rottenbiller utcai telken Steindl Imre által emelt díszes pavilonba való költöztetése. Az intézmény 26831 m² területen, olasz reneszánsz stílusban, pavilon rendszerben felépített épületeinek átadásakor 7 kisebb egységből állt, amelyek a gazdagon fásított angolkerben impozáns látványt nyújtottak.

1890-től az intézmény M.kir. Állatorvosi Akadémia néven működött. 1899-től, a földművelésügyi kormányzat előterjesztésére, az akadémia a továbbiakban M.kir. Állatorvosi Főiskola elnevezéssel és főiskolai jogokkal folytatta tevékenységét. Az I. világháború a főiskola életében is súlyos gondokkal volt terhes. Ennek ellenére a háború alatt is folytatódott a főiskola vezetője és tanári kara részéről a szervezeti és tanulmányi fejlesztésre irányuló erőfeszítés. Később, az 1934.évi X. törvénycikk alapján a Műegyetem, a Tudományegyetem közgazdasági kara, az Állatorvosi Főiskola és a soproni Bánya- és Erdőmérnöki Főiskola összevonásával, M.kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem néven, új egyetem szervezésére került sor. E lépést kulturpolitikai és nevelési szempontokkal indokolták. Így a főiskola nem önálló, konkrét, hanem csupán, mint a mezőgazdasági és állatorvosi fakultás osztálya szerepelt. Az átszervezés bizonyos tanszékek megszűnését vonta maga után (kémia, fizika,



Az állatorvosi Akadémia látképe (1899)

tanfolyam tartását. A tanfolyamon 139 hallgató vett részt, akik 1945. nyarán tértek vissza Magyarországra. Itthon bécsi féléveiket elismerték, de a vizsgáikat meg kellett ismételniük. Az I. és II. évfolyam hallgatói közül sokan katonai behívás miatt távoztak az egyetemről, az oktatás szünetelt. 1945. jún. 15-én szabadult fel az egyetem területe. Febr. 14-ig már 50 dolgozó állt munkába, és lassan, a lakóhelytől, a lehetőségektől függően egyre nagyobb számban tértek a többiek is vissza. Első feladat a háborús romok eltakarítása volt. Az egyetem területére három légbomba esett, és számos tüzérési lövedék okozott az épületekben kárt, de egészében véve helyreállíthatatlan pusztítást a háború nem okozott. 1945. ápr. 16-án megkezdhető az oktatás. 1945. nyarán az intézmény életében szerkezeti változásra került sor; a régi törekvéseknek megfelelően, több karral megalakult a Magyar Agrártudományi Egyetem, amelybe az intézmény az 1945/46-os tanévtől, mint Állatorvostudományi kar épült be és egyúttal a FM közvetlen főhatósága alá került. Az 1952-es év újabb szervezeti változást hozott az intézmény életében. Az Állatorvostudományi kar kivált kötelekéből és mint önálló Állatorvostudományi Főiskola folytatta tovább működését. Az 1948-as felsőoktatási reformnak megfelelően, 1949-től intézményünkben is tanulmányi iroda létesült, amely az ötvenes évek első felében a főhatóság centralizációs, utasításos rendszerének végrehajtó apparátusaként működött az egyetemeken. A tanulmányi rendben változást hozott a tanulmányok lezárását jelentő államvizsga bevezetése, amelyre a főiskolán első ízben 1954. januárjában került sor.

1962. szept. 16-án a MTA dísztermében tartott ünnepi tanácsülés kiemelkedő eseménye volt, amikor Losonczy Pál földművelésügyi miniszter ünnepi beszédében bejelentette, hogy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa a főiskolának eddigi működése és eredményei elismeréseként az Állatorvostudományi Egyetem címet és rangot adományozta. Dimény Imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter 1967. decemberében jóváhagyta a korábbi (1965-ös) beruházási terveket; 1969. januárjában megkezdődött az új létesítmények helyén lévő korszerűtlen épületek egy részének a bontása és 1969. szept. 27-én B. Kovács András rektor, kis házi ünnepség keretében helyezte el az alapkövet. 1880. óta ilyen mérvű fejlesztés az intézmény életében nem volt. Az alapköveten elhelyezett alapító okirat záró mondata: „Amit tettünk, azt a múlt, a jelen és a jövő iránti kötelességből, s felelősségből tettük. Megkezdett munkánkat utódaink folytassák úgy, ahogy azt az elkövetkező idők igényei követelik majd, és úgy, hogy az Állatorvostudományi Egyetem hivatását mindenkor hiven teljesítse.” Az építkezés két ütemben folyt. Első szakaszában elkészült négy, egyenként háromemeletes tanügyi épület, 1974-ben, Kovács Ferenc rektorsága alatt vették birtokba. Itt kapott helyet: az állategészségügyi igazgatási, az állathigiéniai, az állattenyésztési, az élelmiszerhigiéniai, a marxizmus-leninizmus tanszéken, a szülészeti tanszéken és klinikán kívül a rektori hivatal, a gazdasági igazgatóság, az állathigiéniai tanszék újabb klimalaboratóriuma, a nyelvoktató laboratórium és néhány kiegészítő egység (hóközpont, hallgatói öltözők stb...).

A második szakaszban elkészült épületrészt, amely az aulát, a tornacsarnokot és a testnevelési tanszékét, az üzemi konyhát, az éttermet és a központi javítóműhelyt foglalta magában, 1976-ban adták át rendeltetésének. Az építkezés tervezett harmadik szakaszára, amely a rendelőintézet helyén építendő épületekre vonatkozott, gazdasági okokból már nem került sor.

Az 1960-as években megindult fejlesztés több egyéb új szervezeti egység, laboratórium létrehozásához vezetett. 1962-ben állathigiéniai tanszék kezdte meg működését, 1963-ban az állattenyésztési tanszék keretéből kiválva a takarmányozás tanítására és művelésére önálló tanszék létesült, és evvel a tanszékek száma 19-re nőtt. A parazitológiai kutatások fejlesztésére szolgált az 1960-ban felállított helminthológiai kutatólaboratórium. 1961-ben az állattenyésztési tanszéken vércsoport-laboratóriumot szerveztek, 1964-ben kezdte meg munkáját az élettani tanszéken a B-szintű radioizotóp-laboratórium, az állathigiéniai tanszék klimalaboratóriuma és klimatizált istállói 1966-ban készültek el, a belgyógyászati tanszéken 1969-ben EKG-laboratórium, a KÖRBONCTANI TANSZÉKEN 1971-ben ELEKTRONMIKROSKÓP-LABORÁTORIUM létesült, a sebészeti tanszéken szintén 1971-ben RTG-laboratóriumot építettek újjá. A hallgatók öntevékeny munkájának eredményeként, 1968-ban a könyvtár alatti pincerészben ifjúsági klub nyitotta meg kapuit. 1973. szeptemberére épült fel a Marek József kollégium (bővebben a következő számban). Az illetékes kormányzati szervek szükségesnek vélték, hogy az ÁOTE-en is megvalósuljon a kétszintes (főiskolai és egyetemi) képzés. Ennek eredményeként az 1978. évi 31. sz. törvényerejű rendelet értelmében az ÁOTE-en, a Szegedi Élelmiszeripari Főiskola Állattenyésztési Karának átszervezésével és az egyetemhez való csatolásával, 1979. szept.

l-től főiskolai kar létesült Hódmezővásárhelyen. Az oktatómunka színvonalának további emeléséhez szükséges oktatástechnikai feltételek korszerűsítése eredményeként kapott korszerű előadótermet 1983-ban a sebészeti, 1985-ben az anatómiai és kórbonctani tanszék, hasonlóképpen: felújított gyakorlótermet a szülészeti, a parazitológiai, a KÓRBOCTANI és az ANATÓMIAI tanszék.

(Jelenlegi munkák: Sebészet CT-labor; 1995-ös kisállatműtő; Kórbonctan: plenáris boncolóterem felújítása)



*Magyar királyi állatorvos szolgálati egyenruhában
(1900 utáni évekből)*

Az intézmény fejlődése vázlatosan

*A Pesti Egyetem Orvosi Karának állatgyógyászati tanszéke
és állatgyógyintézete (1787-1851)*

Pesti állatgyógyintézet (1851-1875)

Magyar királyi Állatorvosi Tanintézet (1875-1890)

Magyar királyi Állatorvosi Akadémia (1891-1899)

Magyar királyi Állatorvosi Főiskola (1899-1934)

*Magyar királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi
Egyetem Mezőgazdasági és Állatorvos karának*

állatorvosi osztálya (1934-1945)

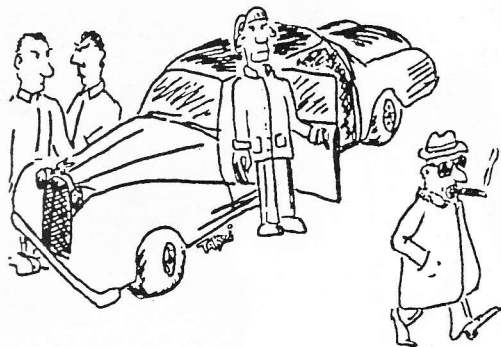
*Magyar Agrártudományi Egyetem Állatorvostudományi
kara (1945-1952)*

Állatorvostudományi Főiskola (1952-1962)

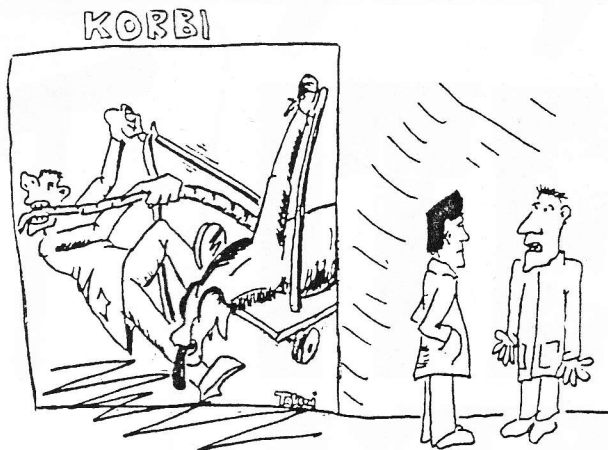
Állatorvostudományi Egyetem (1962-2000?)

JAKAB CSABA (IV. évf.)

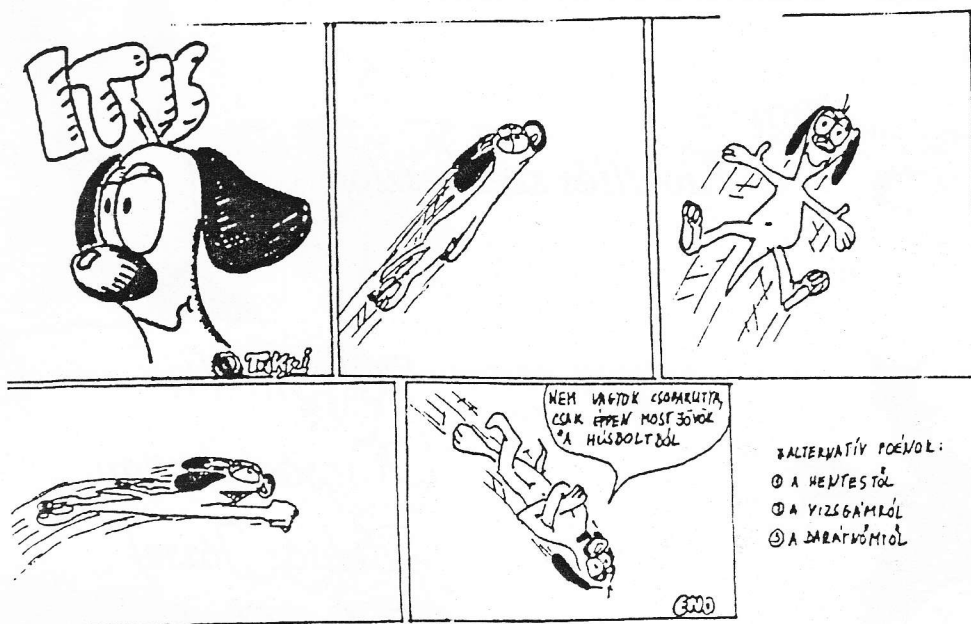
Forrás: 200 éves a magyar Állatorvosi Felsőoktatás



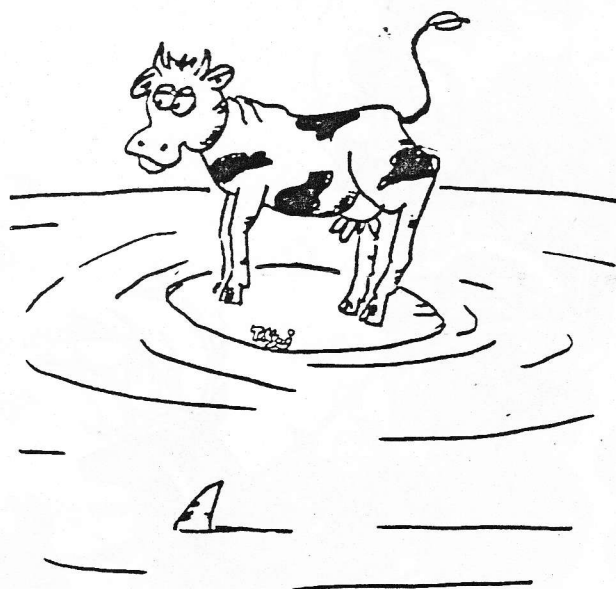
Hogy megszaladt neki, mióta felboncolta az ékszerész struccát!



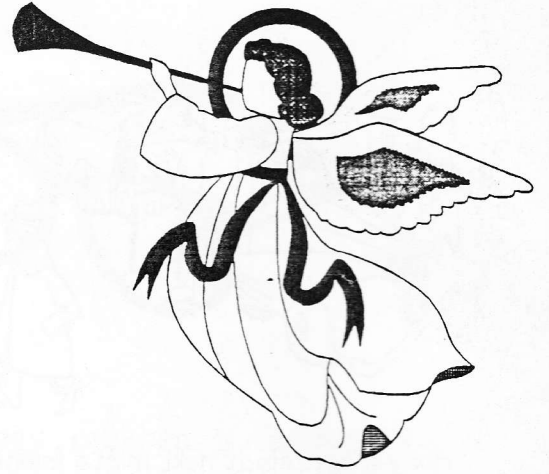
Nem láttad a fedezőmént, amit beattattunk a műtéthez?



Biztos vagy benne, hogy ez a rektum?



Szárason álló tehén



*Mindenkinek nagyon boldog ünnepeket,
a vizsgákhoz pedig kitartást és sok szerencsét kívánnak*

a Kivetítés szerkesztői:

Kiss Miklós

Kunsági Zoltán

Molnár József

Jakab Csaba

Jóth Balázs

